

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

À la lanterne!

V obče so klerikalci tako hudobni, brezvestni in perfidni, kakor si jih navadno mislimo, toda včasih prekosé še same sebe in padejo tako globoko, da človeku kar sapa zastane, kadar vidi, česa je klerikalna duša sposobna.

Tak slučaj smo doživeli ta teden. Ta slučaj nam kaže vso nizkoto in propalost kranjskega klerikalstva in kaže nam, da je to klerikalstvo sposobno tudi najgršega narodnega izdajstva, samo če misli, da mu to donese bodi tudi najneznatnejšo korist.

Dunajski „Vaterland“, najoficialnejše glasilo kranjskih klerikalcev, čigar ljubljanskega dopisnika je iskati v neposredni bližini dr. Šusteršiča, je ta teden priobčil dopis o celjskih dogodbah dopis, ki se mora pribiti v večni spomin, ker je to neizbrisni madež na celi kranjski klerikalni stranki, in si je z njim ta stranka sama vžgala pečat političnega pustolovstva.

Ta dopis ima namen, odvrniti vso krivdo za celjske dogodbe od razupitih celjskih Wolfovcev ter jo natovoriti — dr. Ferjančiču, in „Konservativen Slovenec iz Ljubljane“ se imenuje tista prodana kreatura, ki se je lotila tega dela!

„Vaterlandov“ dopisnik opravičuje najprej s pravim jezuitskim hinavstvom postopanje celjskih Slovencev. Tem se neče zameriti, toliko manj, ker z njih opravičenjem šele prav posebno pokaže, da je vseh celjskih dogodb kriv jedino in samo dr. Ferjančič. Celjski Slovenci, pravi „Vaterlandov“ dopisnik, niso storili ničesar nepravilnega in so se tudi mej izgredi pametno obnašali. „Pač pa je posl. Ferjančič storil naravnost nerazumljivo napako. Šele njegov blejski nagovor na češke dijaké je dal celjskemu izletu demonstrativen, nemški nacionalci bi rekli provokatoričen značaj. Dr. Ferjančič je s svojim ogovo-

rom dal na sebi jako neznatnemu celjskemu obisku mladih, še sredi svojih študij nahajajočih se praških gospodov značaj velikega slovansko-narodnega argonavtnega zajeza v tuje ozemlje. Povrh je imenoval celjske Nemce direktno tujce. Njegov popravek, da beseda tujec, katero je rabil, nima istega pomena, kakor nemška beseda „Fremdling“, obuja pri vsakem poznavalcu slovenskega jezika smehljaj. Na sebi je seveda popolnoma vse jedno, kako je gospod dr. Ferjančič z jako mladimi gospodi iz Češke govoril; saj je postala moderna bolezen, da se z akademično mladino, ki je komaj sezula otroške čevlje, anticipando ravna kakor z narodnimi junaki in možmi in tako provzroča povsod razširjeno megalomanijo. Toda žal, da je govor gosp. dr. Ferjančiča po „Slovenskem Narodu“ prišel v javnost in se je s tem dal celjskim nemškim nacionalcem dobro došel povod, napasti Čehe in Slovence. Iz tega se vidi, da se je dejansko od slovenske — na srečo od liberalne — strani težko grešilo proti razumnosti. Nihče tega danes ne obžaluje bolj, kakor gosp. dr. Ferjančič sam. Dokaz tega so njegovi mnogoštevilni popravki. Ali žal, da se z njimi aféra ne da nestorjena narediti.“

Tako piše konservativni Slovenec v dunajskem „Vaterlandu“. Če ta dopis ni lumparija prve vrste, lumparija, ki smrdi do neba, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

V tem dopisu se naravnost očita drju. Ferjančiču, da je on s svojim nedolžnim blejskim govorom dal povod celjskim izgredom in napadom, da bi se brez njegovega govora ne bili zgodili ti izgredi, in trdi se s pravim klerikalnim cinizmom, da so Slovenci, „na srečo“ liberalni Slovenci, provzročitelji celjske revolte, celjski nemški radikalci pa so nedolžna jagnjeta, ki bi ne bila nobene vođe skalila, da niso bila provocirana. Znano je sicer, da so celjski

radikalci že tri tedne pred Ferjančičevim govorom pripravljali demonstracije, da je vse nemško časopisje ščuvalo na izgrede, da so celjski Tevtoni grozili s pobjem in naznanjali, da bode tekla kri, če stopijo češki visokošolci na celjska tla — ki so po zatrdilu konservativnega Slovenca v „Vaterlandu“ za nas „fremdes Gebiet“, torej tla, kamor Slovenec nima pravice stopiti — ali vse to je „Vaterlandov“ dopisnik nalašč spregledal in zamolčal z namenom, da predstavi celjske nemške radikalce kot tiste, katere je dr. Ferjančič s svojim blejskim govorom provociral.

Kdor doslej še ni verjel v narodno kukavost kranjskega klerikalstva, temu morajo vzpriči nečuvne izjave v „Vaterlandu“ pasti mahoma luskine z očes. Tu se je eklatantno pokazalo, da kranjski klerikalci nimajo trohice narodnega čustva v sebi, da so celo pripravljeni, pobratiti se z nemškimi celjskimi ubijalci in priznati, da je Celje za slovenski narod „fremdes Gebiet“, kjer nima ničesar iskati, vse v namen, da bi dali duška nizkotni osebni zavisti in, če mogoče, kompromitovali drja. Ferjančiča.

Po tej izjavi je pa tudi jasno, od kod izvira brezprimerna mlačnost klerikalnega časopisja glede celjskih dogodb. Slovenski liberalci in dr. Ferjančič naj bodo krivi celjske revolte, in nobena senca naj ne pade na klerikalce, ki smatrajo Celje za „fremdes Gebiet“.

Kaj tacega pač nihče pričakoval ni! Tu se vidi v pravi razsvetljavi ljubezen za izvenkranjske Slovence, tu se vidi, da je kranjskega klerikalstva narodno mišljenje zgolj humbug in slepilo, in da so kranjski klerikalci sposobni za vsako izdajstvo, samo če količkaj upajo, da bi to njihovim strankarskim namenom hasnilo.

V Celju ni šlo ne za liberalstvo, ne za klerikalstvo, tu je šlo za to, če imajo Slovenci in njihovi slovanski gostje pravico, se v mejah zakona svobodno gibati v Celju ali če je nimajo. V tem oziru bi morali biti vsi jedini. Right or wrong, my country — prav ali ne prav, jaz stojim na strani svojega naroda, bi bili morali reči klerikalci, in njih narodna dolžnost bi bila, da so stali na slovenski strani, tudi ko bi bilo vse to res, kar se je po krivici podtikalo dr. Ferjančiču. In to bi bili morali toliko bolj storiti, ker v Celju ni bila angaževana nobena slovenska stranka, ampak ves slovenski narod, ker je šlo za pravico celokupnega naroda, za nikake strankarske interese.

Toda klerikalna stranka tega ni storila, pač pa zahrbtno napadla svoje rojake. Mi čisto nič ne dvomimo, da je s klerikalno izjavo v „Vaterlandu“ znamenito oškodovana akcija za poddržavljenje celjske policije, ako se ž njo ta akcija sploh ni pokopala, kajti lahko se zgodi, da se postavi vlada na stališče „Vaterlandovega“ dopisnika in da poreče: Ako kranjski klerikalci sami priznavajo, da je Celje za Slovence „Fremdes Gebiet“, in da so bili celjski Nemci izzivani, potem jim njih izgredov ni zameriti in je tudi postopanje županstva razumljivo ter opravičljivo. In proti temu argumentovanju bi ne bilo ničesar odgovarjati.

Očividno je, da so kranjski klerikalci storili najnečuvnejše narodno izdajstvo, kakršnega je zmožna samo stranka, ki si odeva narodni plašč, da bi mogla laglje ribariti. Že klerikalna mlačnost glede celjskih dogodb je bila neodpusten greh in je zaslužila tako kazen, kakor zadene vojaka, ki v času vojne na straži

LISTEK.

Avguštin.

(Spisal Jurij Zaloški.)

Mislite si človeka visokega, z rujavimi, drobnimi očmi, z visokim, stisnjenim čelom, z redkimi, pokonci stoječimi lasmi, suhljatega človeka, ki hodi sklonjeno, skoraj grbasto, pa imate celega Avguština pred seboj.

Njegova obleka je bila skrajno skromna, oprijemala se je boječe, nezaupno trupla, rok in nog. Nizki ovratnik nad rameni, ozki, nekoliko odrgnjeni rokavi, opletajoči se, od dolgega sedenja svetli hlačniki, vse to je vzbujalo nehoté tajno, skoraj prisiljeno čustvovanje do tega sicer čisto navadnega človeka.

Imel pa je nekaj originalnega na sebi. To so bile njegove klaverne in skesane navzdol obrnjene brke.

Pravil je, da jih nosi tako, da se loči na ta način od drugih ljudi. No, Avguštin ni govoril resnice. Kaj so bili njemu mar drugi ljudje! Sicer je trdil vse to z neko šaljivostjo, a prav ta šaljivost je bila odmev od sveta bičanih, težko skušanih, jedva še dihaajočih, zamorjenih bitij. Odmevalo je iz te šaljivosti neugodno, pekoče hrepenenje po srečnem, komfortnem življenji, hrepenenje ne čisto brezsilne duše; odmevala pa je iz nje zajedno vsa zdvojenost nad boljše,

solnčno usodo, neka zavist, rezki sarkazem in trudna resigniranost.

Taka je bila njegova narava. Često, ko je sedel pri šivalnem stroju, — Avguštin je bil krojač — je nagnal nenadno s silno močjo svoj stroj, stisnil je tesnejše zobe, nagubančil čelo in sklonil se nižje nad svojo robo. Drugič zopet prestal je istotako nenadno, ozrl se skozi okno, strmel nekaj časa nepremično pred-se, zmajal na to z glavo in preiščujoče prižgal svojo cigareto . . .

Bilo je jeseni.

Avguštin je sedel pri šivalnem stroju in izgotavljal zadnje malenkosti na težki, temnomodri sukni. Mimo okna so hodili najrazličnejši ljudje, smejali se, govorili, drugi zopet molčé hiteli in izginjali.

V sobi je bil mrtvaški molk; le staro nihalo je merilo enakomerno trenutke, minute in ure, spremljalo jih v dolgo, nepoznano večnost . . . Zdalo se je kot večno, jednolično zvonjenje, pozdravljajoče zdaj novorojeni hipec, zdaj zopet spremljajoče sekundo za sekundo k nepovratnosti. — No, tega tikjakanja je bil Avguštin tako vajen, da ga niti slišal ni več.

Avguštin je izgotovil in odložil svoje delo ter se ozrl — kot v takih trenutkih navadno — na žolto, visoko omaro v kotu. Ura je spodkrnila in odbila šest. Rezko je plaval njen glas, vzvaloval mračno samoto, izginjajoč in nejasno se gubeč.

Nakrat se zazdi napeto predse zročemu krojaču, da se žolta omara vedno bolj oddaljuje, manjša in izginja. Tudi stene so se začele širiti, stara javorjeva miza v kotu polzela je vidno naprej in se naposled popolnoma zaplavila. Le on sam je ostal pri šivalnem stroju, zrl nepremično pred se, in zazdelo se mu je, kot da je v nepregledni, meglo mračni daljavi . . . Zamrzelo ga je čudno, duša njegova je zatrepetala silnejše, čutil je, kako se mu je začela kri v žilah debeliti. Neki mrtvaški mrzaz se je vzdigoval kot gosta megla vedno rezkejša in ostrejša v njem, vse to pa se je spajalo in družilo v jeden sam čut, ki se je širil, porodivši se, bliskoma v duši in jo prevzel popolnoma.

Avguštinu je bilo težko, silno težko; naslonil se je na desno roko, zasklelo ga je v očeh in zaihtel je zadušljivo nad svojo — osamelostjo.

Kar se ga poloti drug, mehkejši čut, objemajoč ga kot nežna, žametna, od parfuma dehteča roka . . . V solzah se zasmeje Avguštin. — Ah, ustvaril si bo boljše bodočnost, pregnal si bo to mrzečo, to ledeno samoto. Saj ima roke, ima vztrajnost, in . . . saj živi nekje bitje, ki ga bo popolnoma umelo, ogrevalo ga in le zanj živelo . . .

Stroj v sobi grmel je silnejše in močnejše. Trenutki zdvojenosti so se v Avguštinovi duši vidno redili, gube so mu raz čela izginjale, mesto njih se mu je naselila visoka rudečica na ozka lica, roki sta se mu

od časa do časa mrzlično tresli in se krčevito oprijemali šivanja. Ovladalo ga je jedno samo čustvo, pekoča strast po luči in solncu.

Zaljubljeno se je oziral tja v temni kot na omaro. Zdalo se mu je, da vidi, kako blišči tam iz skrivnega predala žarki blesk srebrnikov, blišči z močjo, ki prodira debele deske omarine in sije v skrivnostnih plamenih naravnost v njegovo dušo.

„Štiri sto . . . , pet sto . . . , šest sto . . . drugo leto stopetdeset več . . . , potem še več, še več . . . , pritrgram si to in ono . . . , to in opustim oao. Čez tri leta bom imel že tisoč petsto, privzamem si pomagaveč, zaslovim . . . in v šestih letih bo moja sreča tu! — Dobljeno!! — Ah, še šest let, ah, čez šest let . . . samo še šest let in kopal se bom v blaženstvu. Da, vsak človek ima svojo zvezdo!“

Tako je mislil Avguštin in vrtel svoj stroj do izmučenosti. Teže naposled več čutil ni, utopil jo je, raztopil kot svinec na žarečem ognju. Čutil je le še ono žametno, mehko božajočo ga roko, čutil jo je vedno življe in sklonil se je, kot da se laskajoč pritiska nanjo . . .

Avguštin je šival in šival, hitel vedno bolj, kot da se boji, da mu uteče ona blaženost, ona vonjiva, zapeljivo dehteča roka. . . . Bil je podoben človeku, letečemu na vso sapo po prašni cesti za elegantno lakirano kočijo, v katero so vpreženi čili konji lahno ukrivljenih vratov, širokih prsij, razpetih

zaspi. Klerikalna stranka je šla še dalje in zahrbtno strelja na svoje lastne sobojevnike ter podpira sovražnika. Za tako flagrantno izdajstvo je po vsem svetu samo jedna kazen, ki jo je tudi klerikalna stranka v polni meri zaslužila: a la lanterne z brezdomovinci!

Jedro vsenemštva in nemškega nacionalizma.

2. Nemškonacionalna politika.

(Dalje.)

Lagarde razvija nadalje še naslednje jako zanimive in poučne misli o Avstriji:

Es gibt keine andere Aufgabe für Oesterreich, als die, der Coloniestaat Deutschlands zu werden. (Naj se s to mislijo primerja vse naše javno aktuvalno življenje v Avstriji. Pošta, promet z Nemčijo itd.)

Die Völker in dem weiten Reiche sind mit Ausnahme der Deutschen und Südslaven (Jugoslovani so mu samo Srbi in Hrvati; tem [osobito pravoslavim Srbom] se mora nemška politika prikupiti, da jih od ruskega vpliva odvrne [gl. prihodnji odstavek]; isto velja glede na Poljake. Mali Slovani so torej Material für germ. Neubildungen, kakor so slovanski Prusi in polabski Srbi bili) alle miteinander politisch wertlos: sie sind nur Material für germanische Neubildungen.

Die Südslaven möge man ja mit allen Germanisierungsversuchen verschonen. Es ist bereits viel an ihnen verdorben worden, indem man westeuropäische Staatsformen und Anschauungen ihnen aufbürdet, indem man mit russischem Golde russische Interessen unter sie g säet hat, während doch nur serbisch-croatische Interessen ein Recht haben unter ihnen zu existieren.

Alle übrigen nichtdeutschen Stämme des Donaureiches, die Magyaren (O Madjarih se Lagarde pri drugih prilikah jako ne ljubeznivo izraža; znamenite so te le besede [I. str. 73]: „Ein kläglicheres Schauspiel als Ungarn hat kaum irgend ein Land Europas geboten“ [namreč od l. 1866 naprej]; izvzame jedino še Španijo. „Ein geradezu beleidigender Mangel an Staatsmännern, [in vendar so ti do dandanes tudi v Avstriji vladali!], völlige Unfähigkeit, politische Pflicht zu erkennen und zu thun, rasende Verschwendung, Grössenwahnsinn, tyrannische Niedertretung aller nichtmagyarischen Nationalitäten, und Spichelkeckerei gegen die in Ungarn angesiedelten, sich schleunigst aus einer Nation in eine Religionsgemeinschaft umwandeln, zu allen Geschäften und zu allem Scheine von Geschäften gebrauchten, nebenbei die ihren Brüdern gehörige Presse Europas zugunsten der Magyaren beeinflussenden Juden, das ist, was die Geschichte aus den letzten Jahren über Ungarn zu berichten hat.“ Ne velja li res ta sodba

nemškega nacionalca? in sicer še v naših dnehi?) gar sehr mit eingeschlossen, sind lediglich eine Last für Europa: je schneller sie untergehen, desto besser für uns und für sie. Sie gleichen kaufmännischen Geschäften, welche mit unzureichendem Kapitale arbeiten. So gewiss es keine reusschleiz-greiz-lobensteinische Politik geben kann, so gewiss ist ein Königreich Lodomerien oder ein Herzogthum Oszwiczyn (zu deutsch Auschwitz), ein Grossfürstenthum Ruthenien oder ein Wenzelland unmöglich. Ungarn ist ein Bündel von Unmöglichkeiten, und darum noch lange keine politische Möglichkeit; es lebt nur von dem Zusammenhange mit Cisleithanien. Muss man aber dies zugeben, was gibt man damit anderes zu, als die Pflicht, diesen Völkern und Stämmen zum Verschwinden (Kako kratkovidni so torej oni Mali Slovani, ki humaniteto sami sebi pridigajo in mislijo, da si bodo svojo narodnost ohranili tudi, če se bi enkrat Avstrija Nemčiji pripojila! Lagarde ima med Slovani jedino pred Rusi respekt, vse druge Slovane, ako so osamljeni, Nemci v kozji rog uženejo; tako reče glede na najštevilnejše Male Slovane: „wir können jederzeit Polen, aber schwer zu Russen gewordene Polen germanisieren“ [I. 71]), und dadurch zum Eintritt in das Leben Europas behilflich zu sein? Schon allein die Nothwendigkeit, welche auf dem Oesterreicher lastet, vier oder fünf Sprachen zu sprechen und zu schreiben, hindert seine Entwicklung. Der Mensch hat nur ein bestimmtes Mass geistiger Kraft: verbraucht er dies in der Erlernung des Magyarischen, Ruthenischen, Polnischen, Tschechischen, Windischen, Serbischen, Rumänischen, so behält er für Wesentliches nichts übrig. Er ist im Stande in sechs Zungen Schnitzel und Bier zu bestellen, aber nicht im Stande, an der Geschichte mitzuarbeiten. Ich dächte, die Wahl zwischen den beiden Fähigkeiten wäre eigentlich so schwer nicht: wenn nur Pfaffen und Junker nicht so viel Interesse hätten, nicht unter Menschen zu leben, welche an der Geschichte mitarbeiten.“ (Deutsche Schriften I. str. 84 sl.)

(Konec prih.)

V Ljubljani, 26. avgusta.

Delegacije in obstrukcija.

Vsi avstrijski politični listi se bavijo na prvem mestu še vedno z vprašanjem, ali se bodo mogle vršiti volitve delegacij ali ne. Nemški napredni državni poslanec dr. Nitsche je poročal svojim volilcem v Krumovem, da je osebno sicer proti obstrukciji, da pa se mora klanjati sklepu večine, kajti le v slogi je moč. Nemška napredna stranka se udeleži obstrukcije, in njeno glasilo, „Bohemia“, dokazuje, da bo z izvolitvijo delegatov tudi zasedanje drž. zbora dovršeno. Vlada noče parlamenta, nego samo delegacije, da ji odobré proračun. Temu pa se mora opozicija ustaviti ter

dotika in ovija počasi nekaj mrzlega, mokrotnega in grozo vzbujajočega, prav kot bi mu lezla kača po golem trupu, oklepajoč se ga počasi od vratu dalje pa do tresočih se kolen. Čutil je Avguštin do mozga ta mraz. Hotel se je zaviti tesnejše, a mraz se ga je oprijemal le še tesnejše. Mrzel pot ga je polil...

„Vse zaman...? — Oh!...“

Zdi se, da vidi razločno, kako se mu reži odurna, koščena ženska z zlobnim obrazom in razpuščenimi lasmi. Bliža se mu vedno bolj, že se ga je dotaknila... hu!...

A glej! Napolnila se je soba najedenkrat z rožnim bleskom. Vse trepeče, miglja. Iz te megle pa stopa prekrasno, rajsko bitje z modrimi očmi, plavimi lasmi, z dehtečimi ustnicami...

V kotu ni več omare. Tam stoji razkošna mizica, z divani okoli, na tleh pred njo leže mehke preproge iz tigrove kože. Na krasno tapetiranih stenah visé dragocene, imenitne slike in velikanska brušena ogledala. Takoj zraven so umetno izrezljana, s težkimi zavesami bogato zavešena vratca, držče v boudoir prelepe soproge, ki jedino le zanj živi, ga boža in se ogreva na njegovem srcu.

„Ah moj soprog!“

Sklonila se je k njemu lepa dama ter poljubila strastno z žametnimi ustnicami njega, srečnega soproga...

Hladna smrt se mu je privila v naročje popolnoma in ni ga več spustila...

volitev delegacij vsekakor onemogočiti. „Reichswehr“ piše, da se „Bohemia“ moti. Državni zbor dobi tako velik program dela, da bo imel došti opravka za najdaljše zasedanje, tudi če bo delal najmarljivejše. „Information“ pa piše: Obstrukcija proti delegacijam bi bila možna le potom pretepanja in kravala. Zato treba ljudij, velikih mas, kakoršnih pa ni na razpolago. Vsak poskus, obstruirati proti delegacijskim volitvam, bo povzročil konec nemškega jedinstva (Gemeinbürgschaft.) Nemškoliberalni veleposestniki se take obstrukcije nikakor ne udeležé. Pa tudi Mauthnerjeva skupina ne. In videli bodo, da se je tudi krščanski socialisti, naj se delajo v svojih glasilih še tako besne, ne udeležé; kajti Lueger, Gessmann, Liechtenstein so vsi preavstrijski, da bi se pregrešili proti cesarju in državi. Med naprednjaki nima nihče posebnega poguma, nacionalci in Schönererjanci, ki bi imeli pogum, pa nimajo fizične moči. Vršili se bodo torej burni prizori, morda bodo tudi surovo psovali, toda to nič ne dé. Nevarnost za volitev delegacij, resnično resna nevarnost bi nastala samo takrat, ako bi desnica dovolila, naj se vrši karkoli: s tem bi zašlo ustavno vprašanje v akutno krizo. To pa se ne bo zgodilo, in delegati se bodo vsekakor volili.

Nemški radikalci in vojaštvo.

„Neue Freie Presse“ hujska sedaj že proti vojaštvu ter dela razliko med češkimi, slovenskimi in nemškimi polki. Na vsak način bi rada zapletla tudi vojaštvo v politiko, ter se sklicuje na dogodke v Graslcah, v Gradcu, Celovcu in drugod. Radikalci skušajo zanesti narodne strasti tudi na vojaško polje, kar bi imelo najslabše posledice za obstanek monarhije. Postopanje celovškega poveljnika, ki se je menda udal kričanju ondodnih Wolfcev ter ni pri ponovljenih izgrelih pozval več kranjskega 17. in štajerskega 7. polka, nego je poslal koroške domobrancelje, pozdravljajo seveda radikalci kot svoj velik vspeh. „N. Fr. Presse“ hujska v današnjem uvodniku zoper rodov slovenske častnike, ki so toli predrzni, da govore svoj materinski jezik v vojaški družbi. Očividno je torej, da zanašajo Nemci strast že na vsa polja, in gorje državi, ako ne ustavi vlada pravočasno tega herostratskega počenjanja! Dogodki v Celovcu, kjer so nacionalci pljuvali na avstrijske vojake 17. pešpolka ter jih zmerjali z „Räuber“, „Mörder“ in jim kazali svoje največje zaničevanje, govoré dovolj jasno. Videant consules...!

Atentat na Milana.

„Pester Lloyd“ javljajo iz Beleggrada: Obravnava proti Kneževiću in sokrivcem se začne v sredo, 30. avgusta. Obtoženih je 43 oseb. Obtožnica je razdeljena na tri dele, in sicer proti napadniku, proti intelektualnim provzročiteljem in proti onim, ki so za nameravani atentat vedeli ter se pripravljali na prevrat v deželi. Kakor se čuje, je nameranega proti Pasiću, Tavšanoviću, St. Protiću, odvetniku Živkoviću in duhovniku Milanu Gjurriču mnogo obteževalnega materiala. Tudi o intelektualni krivdi polkovnika Vlačkovića imajo močne dokaze. — Seveda so nabrali ves ta „obteževalni material“ in te „dokaze“ različni plačani vohuni, ki lažejo in prisegajo kakor komandira Milan.

Dreyfusova aféra.

Pred sodiščem v Rennesu se zaslíšanje prič v zadevi Dreyfusa nadaljuje. Izjave prič pa so tako protislovne, da je težko, napraviti si lastno sodbo. Priče generalnega štaba se trudijo dokazati, da je Dreyfus mogel dobiti in izdati take vojaške tajnosti, ki so za Francijo največje nevarnosti, druge priče in Dreyfus pa dokazujejo, da to ni bilo možno, ker navadni stotnik, kakoršen je bil Dreyfus, ni imel tako visokih zvez, in da je bil v dotičnih oddelkih le kratek čas. Dreyfus ves čas ni priznal ničesar, nego zatrjuje z največjo doslednostjo svojo popolno nedolžnost. Dejstvo ostane, da so du Paty de Clam, Henry in Esterhazy storili vse, da pokopljejo Dreyfusa, da pa so tudi general Gonse in njegovi tovariši v generalnem štabu storili vse, da rešijo Esterhazyja, ki je pisal bordereau. Zagovornika Dreyfusa, Labori in Demange, sta nabrala že veliko gradiva, ki dokazuje nedolžnost Dreyfusovo; mnogo lažji posel pa bi imela, ako bi prišli pred sodišče tri glavni priče: Du Paty de Clam, Henry in Esterhazy. Zlasti Dreyfus vroče želi, da ga konfronti-

rajo z du Paty de Clamom, ki pa je baje nevarno bolan in ne more pred sodnike. Henry je mrtev, Esterhazy pa je na varnem v Angliji. Zadnje priče so prinesle tudi nekaj smeha pred sodnike, zlasti priča Bodson, ki je govoril o ljubavnih aferah svoje žene, katera je imela za ljubimca tudi lajtnanta Dreyfusa. — Dogodki v Parizu in v Rennesu niso napravili v ruskem časopisu dobrega utisa. V Parizu živeči knez Baryatinsky slika v „Novostih“ razmere na Francoskem v najbolj črnih barvah ter piše, da nakopavajo „laži, ponarejanja in opravljanja francoskih generalov in nacionalistov Franciji rane, katere bode morala še drago poplačati“. Knez Meščerski, izdajatelj „Grazdanina“, se strinja z Baryatinskim ter pravi, da „morejo od generala Mercierja in tovarišev nakupičene laži in sleparije izzvati zaničevanje vseh poštenih ljudi na Ruskem.“ Tudi „Nov. Vremja“ piše, da je položaj v Franciji jako resen, ter da bo treba vse uporabiti, da se razburjeni duhovi pomiré. Celó „Rusija“, Francoze proslavljajoč list, piše, da bo vojaški šovinizem na Francoskem kriv finančnega propada. V Rusiji je izgubila Francija radi Dreyfusove afere vsaj pol spoštovanja, zlasti pa ga je izgubilo častništvo, ki sestoji iz klavitezov, salonskih gigrlov in politikunov. — Pri zadnji seji sta bila zaslišana zvedena v pisavi, Gobert in Bertillon. Prvi je izjavil, da je pisal bordereau Esterhazy. Pisava je docela Esterhazyjeva in tudi papir je tak, kakoršnega so našli samó pri Esterhazyju. Bertillon pa je dokazoval, da je pisal bordereau Dreyfus in sicer s ponarejeno pisavo.

Položaj v Belgiji.

Ker se politične razmere z novim ministrom, ki je prav tako klerikalno kakor prejšnje, v Belgiji niso spremenile, in ker volilna reforma, ki je po novih predlogih vlade sicer boljša, še vedno ne zadovoljava delavcev, je sklenilo vodstvo delavske stranke, da se upre volilni reformi z vso silo ter da — če treba — uprizori nove poulične izgrede. V ponedeljek se bo vršil izreden kongres socialistov, ki sklène nadaljno določbo proti de Smetovi vladi.

Dopisi.

Iz Vipave, 22. avgusta. (Ad vocem: „Ali je tudi krajni agrarski komisariat klerikalni aparat?“)

V št. 190. „Slov. Naroda“ prijavil je c. kr. krajni komisar za agrarske operacije popravek k članku, objavljenem v št. 185. pod gornjim naslovom. Ker nam je na tem, da javnost prav sodi, posvetimo mu nekoliko odgovora. Da bode pa mogoče ta spor prav razumovati, podamo uvodno kratko sliko o jedru spora, ki razjeda ne le trg vipavski, marveč vse občine po vipavski dolini, vendar s to razliko, da vidijo druge občine v tem le pravni spor, dočim so mu dali vipavski klerikalci odločno politično lice.

Ob času tlake in desetine imeli so vsi naši kmetje — premožnejši in kajžarji — servitutne pravice v grajščinskih gozdih in pašnikih. Razume se po sebi, da je imela večja kmetija tudi večje potrebe pri gozdh in pašnikih, manjše kmetije, pa tudi manjše potrebe; temu dosledno uživala je večja kmetija tudi večje servitutne pravice v grajščinskih gozdh in pašnikih, ali zato je morala pa tudi večjo tlako in desetino po velikosti posestva odpravljati, kakor kajžarji ali srednje kmetje.

Po odstranjenji tlake in desetine odkupiti je moral vsakdo svoje servitutne pravice po velikosti užitka oziroma posestva pri davkih, kar je bilo jedino pravo. Kolikor uživaš, toliko plačaj. Prav pa ni bilo — in to moramo vsaki dan bitko občutiti — da niso imeli pri odkupu naši kmetje razumnega moža v svoji sredi, ki bi jih bil poučil, da naj zahtevajo od grajščine, naj jim po meri njihovih servitutnih pravic odstopljeni gozd nadrobno razdeli, ne pa skupno odstopi, kajti s tem niso bili le za stroške nadrobne razdelbe oškodovani, nego ustvaril se je s tem neusahljivi vir večnim prepričanjem sosed.

Kmalu po odkupu pojavili sta se povsodi po dve stranki: jedna, imovitejši ljudje, zahtevali so, naj se gozd „po potrebi“, po dosedanji navadi in po meri odkupila uživa, druga, manj premožna, je pa

upila: „V gozdu smo vsi jednaki“. Ali kljub temu prepiru uživalo se je — zlasti tudi v Vipavi — gozd po stari navadi, to je po velikosti posestva in odkupila, kar je čisto pravično, kajti jasno je, da ne more imeti posestnik, ki je plačal recimo 400 gld. odkupila, jednaki pravice z onim, ki je plačal le 20 gld. Vzlic temu so si znali nekateri manj imoviti pomagati. Ker niso potreb imeli, so jih iznašli. Pokazovali so leto za letom potrebnosti posameznikov pregledujočemu gozdnemu odseku jeden in isti gnijl pod, ter leto za letom, dobivali zanj krle iz skupnega gozda in jih prodajali, dokler se ni obč. odbor te sleparije naveličal ter sklenil voditi o tem posebno knjigo, ter vsakteremu, ki bi les za stanovitno potrebnost žele prejel, pa ga je prodal, les iz skupnega gozda odreči. To je bilo glavno pametno in pravično, ali s tem se je boj postril. Take zvičajne gozdne pi-javke začele so sedaj na ves glas upiti, da župan in obč. odbor z gozdom „po turško“ gospodarita, da „prijateljem“ les izkazuje, „nasprotnikom“ pa odrekata itd.

Dekan Erjavec, kateremu se ni z nobenim sredstvom posrečilo, dobiti občino v svoje posvečene roke, začel je izkoriščati ta razpor ter zbirati malkontente okolo sebe ter jih rekrutirati za klerikalno stranko z obečanjem, da bode njegova stranka dosegla, da se gozd po enakih delih nadrobno razdeli; da bi bila agitacija tem vspešnejša, sklical je katoliški shod, na katerem je gozdni zvedenec dr. Šusteršič neposredno pred razpisom obč. volitev o razdelbi gozda govoril ter javno mnenje za te volitve pripravljaj; da bi pa tem več pristašev dobil, agitovali so dekanovi „breki“ s tem, da bode novi klerikalni obč. odbor dal 20.000 hof posekati ter jih mej udeležence po enakem številu razdeliti.

Iz tega bode marsikomu jasno, zakaj in odkod je dobil dekan Erjavec $\frac{2}{3}$ udeležencev za svojo pritožbo proti županu Hrovatinu in sedanjemu obč. odboru; z roko se lahko prime, zakaj so dotični gozdni udeleženci izvolili za „prvega“ župnika in pooblaščenca glede uredbe in uravnave predstoječega skupnega shoda“ baš duhovnika Erjavca!

Da še bolje pojasnimo, kako družbo je zbral dekan Erjavec okolo sebe, navedemo še naslednje:

Nekega dne videlo se je prihajati nekaj mož iz župnišča; na to so zadeli sekire na ramo ter odšli v gozd samolastno drva oziroma hoje podirati; domov prišedši, odšli so zopet takoj v župnišče, s čimer pa nočemo reči, da jim je dekan Erjavec kak svet ali navodila dajal. Iстина je, da so ti možje krle na dom pripeljali, da so jim bili po županstvu odvzeti, da so bili možiceljni po okrajnem glavarstvu radi tega kaznovani, a jeden vrhu tega še zaprt, ker se je županstvenim organom s sekiro grozil, ko so mu hoteli krle odvzeti.

Taka so „nasilstva in krvo-litja“, ki so dala krajnemu komisarju povod, odvzeti sedanjemu obč. odboru gozdno oskrbovanje in kakeršna je imel klerikalni načelnik po oblaščenecv za razdelbo gmajne v mislih, ko je navajal tiste famozne „nove vzroke“, o katerih še danes nič ne vemo, kakor tudi zelo dvomimo, da je krajni komisar rečenega načelnika pred zaslišanjem zaprisegel in na svetost pri-sege opozoril, saj vendar nismo tako navni, da bi verovali, da je mož resnico govoril o gozdu in domačem boju zato, ker je prisegel, da bode pravično postopal pri razdelbi gmajne, ki nima z gozdom ničesar opraviti. (Konec prih.)

Z Bleda, 22. avgusta. Naš slavn Bled nima samo naravnih lepote, ampak nekaj prav dišečih cvetk s polja klerikalizma. Da je naš župan — stara grča in veren katoličan, ki pleše, kakor gospod župnik godejo, to že vsi veste. Ali naš gospod župnik so Vam kapaciteta in specialist, gospod župnik so Vam vzornik vseh naših dobrih gospodov župnikov: oni skrbijo, da je njihova cerkev ozaljšana in okrašena zunaj in znotraj, da je njihov farovski plot dobro podprt, da ga prva sapica z jezera ne prevrne; oni skrbijo, da ljudje niso brez maše ob nedeljah in zapovedanih praznikih; oni se pobrinejo, da pride dovolj členov na občni zbor kmetijske družbe; oni imajo izvrstno organizo-

vane agitatorje; oni — oni so mej drugim tudi dober kočijaž. Torej vse prednosti izvrstnega dušnega pastirja. In veste kaj — oni bodo zidali novo cerkev, in sicer brez nadzorstva in brez polaganja računov. No, — pa pridite pogledat kakšno cerkev imamo — in videli boste, kako zaslužni bodo postali gospod župnik za blejsko faro, in kako jim bodo hvaležni župljani, ker bodo vsaj med sveto mašo pod varno streho, če pride dež! Zadnjič sem se grozno ustrašil, nekdo mi je pravil, da je pijanček se zgrudil ob farovškem plotu — in čujte — plot se je sesul in ga podsul, vsled trdega padca pijančkovega na zemljo tik lepega plota. Pa to ni bilo res. Na veliko svoje veselje — pozdravljajo me še kolci, kedar se ravno izgubim tam mimo in me svariijo, naj ne hodim preblizu, gosp. župnik so — mogočna in velika oseba. Kako tudi ne? Saj beró vsako nedeljo dve sveti maši (seveda z dovoljenjem knezoškofa), jedno doma in drugo na otoku. Tu zopet širijo zlobni ljudje govorico, da samo zato, ker je ona na otoku dobro plačana, saj itak skozi vse poletje ondi mašujeta ob 8. dva kanonika iz Ogrske. Gosp. župnik pa pravijo, domači gospod naj bero mašo, tako se spodobijo; in res jo bero za drag denar. Pravijo tudi, da se zelo jezé nekateri župljani, ker morajo ob 5. uri že v cerkvi biti, pa vemo, da brez vzroka, kajti gospod župnik mašujejo, kadar se jim zljubi. No, in da drugo mašo beró, to je kaj naravno! Pomislite, prvič je drago plačana, in ta denar naj pobere tuj duhovnik; drugič vzemimo, da pride bolehen duhoven ali reven semeniški duhoven v prazno župnišče na otok stanovat, kako bo ponečedil in ponesnažil, kdo bo plačal stroške za snajenje in popravljanje — le gospod župnik. In g. župnik imajo prav — denar je danes velik gospod; in g. župnik imajo prav — da se ne zamerijo temu velikemu gospodu in čislajo njegov obraz. Le kadar ima kmetijska družba svoj občni zbor, takrat ga izdaja tega velikega gospoda — in čujte — plačajo članom pot v Ljubljano. Seveda, kaj tako grdega si jaz ne morem misliti od našega vzornega župnika. Toda ljudje pravijo in trdijo, da so hodili gospod župnik od jednega do drugega svojih mamelukov in jim rekali: „Veste, Vi greste na občni zbor kmetijske družbe; vrgli bomo odbor, Murnika in Pirca, ker ne podpirajo konsumnih društev; pot Vam seveda plačam jaz!“ In njihove ovčice so šle — le jeden se jim je baje odrežal: „Jaz sem sicer pristaš klerikalne stranke, pa zoper Pirca ne bom volil, ker več ve o kmetijskih zadevah, kakor vsi fajmoštri“. Toda ljudje so zlobni, hudobni, nevošljivi, in najbrže podtikajo našemu župniku take reči. Hvalevredna podpora gospoda župnika je Miha Tavčar, hlapec kneza Windischgrätz. Čujte, to Vam je agitator, ta mož zna delati zgago in sejati prepir, kakor malokdo. Glejte, liberalci so že jedenkrat pismeno prosili kneza, naj ga odpusti iz službe, seveda, ker jim ne da miru. Pa knez je dobra duša, knez je krščanska duša in rekel je svojemu bratcu: „Ti, bratec, prosili so me nekateri občani, naj odpustim Miho Tavčarja iz službe, ker je prevelik katoličan; pa glej, kaj ne, ljubi bratec, to bi bil smrten greh. Miha Tavčar naj ostane še nadalje najin hlapec, naj čita „Slovenca“ in poučuje ljudi, kaj je prav in kaj ni prav“. In Miha Tavčar je ostal desna roka gospoda župnika. Oh, to Vam rečem, ljudje so zlobni, zlobni; še celo našega drobnega in dobrega, učenega in duhovitega gospoda kaplana ne puščajo v miru. Veste, kako grozno stvar ste govorili: „Gospod kaplan so izvedeli, da se je bebec Martin pregrešil zoper čistost mesa. In glejte, kaj so naredili? Poklicali so ga k sebi in ga s palico poučili kako in kaj. Toda ljudje so zlobni, kdo bi jim verjel, kar pravijo o našem župniku dobrih rok, o našem Mihi Tavčarju, dobrem katoličanu, in o našem kaplanu, velikem prijatelju čistosti mesa!

Iz Dolenjevasi, 22. avgusta. Pretečeni teden peljal sem se z nekim gospodom skupaj iz Ljubljane domov. Med drugimi pogovori sva prišla tudi na razmere v naši občini. Kako pa je to, me vpraša oni gospod, da ste pustili g. Nacetu zadnjo besedo, kar se tiče občinskih računov? On se je popolnoma opravičil, a vi, dolenjevaški trgovci ste zdaj lažniki. Oni dopis iz ribniškega predmestja se Vam je bil poslal

brez moje vednosti in ker niste na gosp. Nacetovo opravičbo v Vašem cenjenem listu natisnili do danes še nikakega dopisa od tu, Vas prosim, da natisnete resnici na ljubo sledeče:

Lani po zimi dal je naš župan gosp. Ignac Merhar pri cerkvi razglasiti, da so razpoloženi cerkveni računi za tri leta nazaj. Ker so se bila vršila leto prej na farovških poslopih precejšnja popravila, šli smo mi trgovci in posestniki, in dva tukajšnja posestnika v občinski urad, da bi bili pregledali te račune. Župan nas pelje v pisarno in nam pokaže mali listek, na katerem so bile zapisane s svinčnikom neke svote. To je prepis računov, nam je rekel, originale pa da je poslal glavarstvu. Ker poznamo g. Naceta, smo precej vedeli, da nas je v občinski pisarni kot župan „nabarbal“, a da bi bili bolj zagotovljeni, šel je eden izmed nas osebno v Kočevje povprašat po teh računih. Seveda ni imelo glavarstvo nikakega računa v rokah, in ko gremo drugi teden zopet v občinsko pisarno, je imel župan račune v svoji gostilni že pripravljene. A naše začudenje je bilo še večje nego vzdunjič, kajti ti računi niso bili niti pravi adirani; o drugem tu ne govorim. Mi smo si natanko prepisali te račune in eden pri drugem natanko revidirali prepise, tako da lahko s prisego potrdimo pravilnost prepisov. O ubožnem zavodu ni bil dal naš župan do tedaj že osem let nikakega računa. Naše gasilno društvo obstoji menda že nad dvajset let in kakih petnajst let je bil g. Nace Merhar načelnik, blagajnik, tajnik itd. tega društva vse v eni osebi. Udov ni bilo nikakih, društvo je obstalo torej samo na papirju, a dobilo je to društvo v teh letih mnogo podpor, kakor jih dobivajo druga gasilna društva. Kako je obrnil g. Nace te podpore v prid našega gasilnega društva, ne ve nihče. Iz vsega tega je razvidno, da je bila želja dopisnikova iz ribniškega predmestja, naj bi se g. Nace brigal za natančno sestavljanje občinskih računov preopravičena in čudili smo se tedaj, ko smo brali gosp. Nacetov popravek, njegovi drznosti.

Iz Ljutomera, 22. avgusta. (Volitev v okrajni zastop.) Tudi pri letošnji volitvi zmagali so narodnjaki v kljub neugodnejšim razmeram v velikem posestvu in v skupini kmetijskih občin. V celem si bode stalo nasproti 19 narodnih proti 13 nemškim zastopnikom. Voljeni so iz skupine velikega posestva: Misja Anton iz Ljutomera, Mursa Josip iz Krapja, Rajh Josip iz Mote, Mihalič Andrej iz Bučkovec, Štifer Alojz iz Križevce, Vrščič Josip iz Stročje vasi, Žitek Franc iz Bučevčev in Žnidarič Franc iz Grab. Iz skupine kmetijskih občin so voljeni: Božič Anton iz Radislave, Slana Lovro iz Moravec, Slavič Matjaž iz Bučevčev, Heric Anton iz Volčje vasi, Slekovec Jožef iz Logarovec, Ficko Anton iz Kamenščaka, Dunaj Franc iz Ceračevce in Belec Marko iz Križanec. Zastopnik tržke občine je g. dr. Franjo Rosina iz Ljutomera. Ljutomerska občina je z glasovi nemške večine poslala v zastop osem najbolj zagriženih Nemcev in nemškutarjev; da g. Julij Turn ni manjkal, se razume. Upamo, da bode tudi novi zastop držal kvišku prapor odločnega slovenstva in da lode v gospodarskih zadevah ukrenil mnogo koristnega.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. avgusta.

— Osebna vest. Župan ljubljanski gospod Ivan Hribar vrnil se je z dopusta ter je predvčeraj zopet prevzel vodstvo magistratnih uradov. — Profesor na ljubljanski realki, g. Franc Kreminger, je stopil v pokoj in je dobil tem povodom naslov šolskega svetnika.

— Zopet — konfiskacija. Zaplenjevanja se množe. Včerajšnja številka našega lista je bila zaplenjena radi dopisa iz Trsta, katerega smo priobčili na prvem mestu, in v katerem je bila pojasnjena politična agitacija namestnika grofa Gočssa. Zaplenjen je bil ves ta dopis in z njim tudi tista suha dejstva, o katerih govorijo „Edinost“ že več tednov. Zaradi pozne ure nismo mogli napraviti druge izdaje.

— Kdo postane predsednik okrožnemu sodišču v Celju? Ko je nemško ča-sopisje začelo gonjo proti dr. Ferjančiču zaradi njegovega blejskega govora, vedeli smo takoj, kam pes tace moli. Znana nam je bila namreč mej sodnimi uradniki v

Celju razširjena govorica, da utegne dr. Ferjančič postati predsednik okrožnemu sodišču celjskemu na mesto v Celovec premeščenega Ullepitscha. Nemci so hoteli to na vsak način preprečiti. Ne vemo sicer, je-li bil dr. Ferjančič sploh v kombinaciji za to mesto ali ne, vemo pa, da so se Nemci bali, da postane sodni predsednik v Celju, in to je bil vzrok, da so zaradi njegovega govora zagnali tak krik in to je tudi pravi vzrok, da je kranjska klerikalna stranka v „Vaterlandu“ priskočila celjskim Wolfovcem na pomoč. Brez vsacega razloga, zgolj iz zavisti in škodoželjnosti je klerikalna stranka napadla dr. Ferjančiča v „Vaterlandu“, samo da bi ne postal sodni predsednik v Celju, in če tudi pride na to mesto Nemec. In združena akcija Wolfovih pristašev in kranjskih klerikalcev je imela vspeh. Včerajšnja „Tagespošta“ že poroča, da je vlada opustila namen, poslati dr. Ferjančiča kot sodnega predsednika v Celje, in to radi njegovega blejskega govora, radi katerega je tudi kranjska klerikalna stranka v „Vaterlandu“ naskočila dr. Ferjančiča. Mi pa dostavljamo temu poročilu, da je sedaj vladni kandidat za mesto predsednika celjskega okrožnega sodišča višjesodni svetnik dr. Eminger v Gradcu, imenovan „der Paraderath“, zagrižen nasprotnik slovenskega naroda in njegovih prizadevanj. Eminger je kot svetnik že služboval v Celju in je izza tistih časov pri celjskih Slovencih v slabem spominu. Nastopal je vedno kot strasten pristaš celjske nemčurske stranke. Kot vodja okrajnega sodišča celjskega je vedno vplival pri strankah proti nalaaganju pupilarnih denarjev v „Južnostajerski hranilnici“, kot svetnik pa je najbolj nasprotoval slovenskemu uradovanju in posebno sestavljanju kazenskih razsodb v slovenskem jeziku. Ta odločni nemški nacionalcec postane sedaj predsednik okrožnemu sodišču v Celju. Kranjska klerikalna stranka pa je lahko ponosna na to, da mu je pomagala do tega mesta in po svojih močéh pripomogla, da ni prišel v Celje — Slovenec.

— Značilno. „Slovenec“ je bil predsi-nočnem zaplenjen. Tanesreča ga je zadela zaradi članka, v katerem je zapreko in zasluženost celovških policijo zaradi njenega postopanja pri zadnjih izgradih v Celovcu. „Slovenec“ postopanje se nam zdi jako značilno. „Slovenec“ je sedaj ves v ognju in ogorčenosti izven sebe, sedaj, ko gre za nekaj nemških klerikalcev in nekaj nemških lemenatarjev — tedaj pa, ko so bili Slovenci in njihovi slovanski gostje v Celju v smrtni nevarnosti, ko so jih najete nemške drubali napadale in pobijale ter rušile slovenske domove, ko so morali krvni naši bratje segati po revolverjih da ubranijo svoje življenje, tedaj je „Slovenec“ klavrna svoja poročila posnemal po graški „Tagespošti“ in o vseh dogodbah tako mlačno in hladnokrvno poročal, kakor da ga vse skupaj nič ne briga. To postopanje je pač jasen dokaz, da je „Slovenec“ usoda vsacega nemškega kaplana in lemenatarja bolj pri srcu, kakor pa usoda lastnih rojakov. To si naj štajerski Slovenci dobro zapomnijo.

— Tinjska izjava. Iz beljaške okolice se nam piše z dne 23. t. m.: Dobro smo jo pogodili zopet enkrat Korošci. To se bomo prikupili izvestnim gospodom v Celovcu v škofovi palači. Meni se kar vidi, da so bili pri zadnji pastoralni konferenci v Tinjah udeležniki prav židane volje, kajti rodili so duševno dete v številu 189. „Slovenca“ pod napisom „Svarilo s Koroškega“, ki bi bilo gotovo pogubonosno za vse, ki simpatizirajo s „Slovenskim Narodom“, ko bi ne bilo tako silno smešno. Vzrok se lahko koj razvidi. Gospodo jezi, da je še vedno „Slovenski Narod“ oni list, ki z vnmemo brani najodločnejše celokupni narod slovenski proti vsakovrstnim napadom, ne pa njih oboževani „Slovenec“, ki je igral baš v celjski zadevi prav nevažno vlogo. Spodtikajo se nad „Narodovimi“ besedami: „poštena naša slovenska duhovščina je za nami in bode delala z nami“ itd. Torej poštena bode z nami. Če se ta gospoda šteje med nepošteno, potem jo ves „Narodov“ članek prav nič ne briga. Najbolj se pa duhovitost tinjskih zborovalcev kaže v tem, da so našli v „Narodovem“ članku nauke za se. Jaz ne najdem v celem

članku naukov za duhovnika. Čutiti se morejo torej zadete glede zveze z Nemci, da so tako vzkipeli. „Narod“ je po moji pameti vendarle samo poziviljal slovensko ljudstvo koroško, naj se osamosvoji, naj se loči od sovražnega zaveznika. Vidi se, da so morali gospodje dotični članek le površno čitati, da so se smatrali dolžne odgovarjati nanj po posebni izjavi. Njim tudi ni dajal „Slovenski Narod“ ne naukov, ne pozivov. Glede volitev naj pa gospodje rajši molče. To je stvar, ki gre menda nekaterim podpisancem prav do živega, in ko bi bilo šlo po njih volji, bi mi morda našega vrlega drž. posl. v osebi preč. g. L. Einspielerja nikdar ne imeli, o njegovem protikandidatu pa dvomimo, da bi bil šel k jugoslovanskemu klubu. Celo nekateri volilni možje bi lahko potrdili, kako strastno se je delalo proti našemu poslancu v gotovih in merodajnih krogih. Ko bi se bili nekateri izmed njih nekoliko bolj pobrigali, bi bil naš državni poslanec izvoljen lahko s čisto slovenskimi glasovi. Torej zadene krivda le spet nje same. Nemške glasove za Grafenauerja pa smo odkupili s slovenskimi za Huberja. Torej, gospoda, ne hodite v prihodnje s takimi izjavami več na dan, ker niso umestne in bi nam utegnile več škodovati, ako se mi med seboj spremo, kakor če bi se našim konservativnim Nemcem skušali stokrat prikupiti. Torej pozor — na vlak, da se vidi, kam se nam bode peljati, da bode za vse prav, v prvi vrsti pa za nas Slovence.

— **Zdravnik deželnega odbora v Celju.** V Celju je deželna bolnišnica. Zdravnike za to bolnišnico imenuje slavni dež. odbor štajerski. Isti ima pri tem vedno „srečno“ roko, kar je samo ob sebi razumljivo, kajti imenoval je za primarija Celjana dr. Jesenka, germanskega sina slovenskega narodnega očeta, in za sekundarja Celjana dr. Gollitscha, istotako neposrednega potomca Thusnelde in Hermana, kakor to že njegovo ime svedoči. Oba zdravnika se odlikujeta po svoji nemški zagrizeni strasti in pa po svoji uprav homerični „ljubeznivosti“ do bolnikov, kateri so tako srečni, da pridejo v deželno bolnico celjsko. Primarij dr. Jenko je revež, ki nima časa, da bi veliko skrbil posvečeval ubogim param v deželni bolnici. On je mestni zdravnik celjski, je sodni zdravnik, brez katerega se ne more skoraj nobena kazenska obravnava z zvedenci zdravniki izvršiti; on mora iti na komisije, je mestni „oče“ itd. itd. Velik del skrbi za bolnike v bolnici mora prevzeti torej sekundarij, dr. Gollitsch, in bolniki hvalijo Boga, da imajo tako izborno zdravniško pomoč. Dr. Gollitsch je namreč prvak vseh zdravnikov, prava luč v tem obziru, in zato je tudi, ker je pravi pravcati celjski otrok, kateri, kakor prigovor pravi, kaj radi prav dobro prospevajo, in kot celjski otrok je bil predestiniran za mesto sekundarja. Da bo svet izvedel, kako ta gospod, kateri je tudi ob priliki obiska čeških dijakov v Celju igral imenitno ulogo med nemškimi poučnimi — „gospodi“ — naj služita exempli gratia za sedaj samo dve dogodbi. Prva dogodba: Neki gospodar pošlje svojo služkinjo v bolnišnico zaradi bolnega prsa. Služkinja se brani ostati v bolnišnici — celjska bolnišnica ima namreč negativno privlačno moč; bolnik gre tako rad tje, kakor bik v mesnico — in tedaj reče dr. Gollitsch, naj pride vsak drugi dan v bolnico prst pokazati. Ženska hodi 14 dni v bolnico; dr. Gollitsch ogleduje prst, ga z nečim maže, pa prst je hudoben, noče postati bolj. Radikalen, kakor so Celjani sploh, razsodi toraj dr. Gollitsch, prst se mora odrezati. — Trmoglava ženska pa hudobnega prsta noče dati odrezati, tako da Gollitschu ne preostane drugega, kakor žensko prepustiti njeni usodi ter jo nagnati rekoč: „Če pa prsta ne daš odrezati, pa ti ni treba hoditi več sem“. Ženska odide, ter se leži z navadnimi domačimi zdravili, in ta nagajivni prst je tako hudoben, da noče odpasti, ampak se popolnoma zaceli, tako da ga trmoglava ženska ima še dandanes celega in zdravega za — kazen, ker ni hotela poslušati „modrega“ dr. Gollitscha. — Druga dogodba: Pred 14 dnevi je bilo nekaj žensk na pokopališču deželne bolnice, da si ogledajo neko mrtvo dete. Pri tem pripelje voznik novega mrtveca. Ženske vprašajo voznika: „No, koga pa si sedaj pripeljal? Voznik: „Ne vem, ali vozim mačke, ali koga, ko celo pot v trugi tako cvili“. V tem pridirja

neki pot iz bolnice, naj se voznik koj vrne, češ, da ne bo nekaj prav. V tem se odgrne mrtvec in pokaže se, da je ta „mrtvec“ — živa ženska! Peljali so jo nazaj. Reva živela je še tri dni, potem je res umrla, Bog vé, če ne mnogo vsled strahu, katerega je na svojem živem sprevedu na pokopališče prestala. Zdrave prste rezati, še žive bolnike voziti na pokopališče, to je najnovejši v Celju. — „Heil — dr. Gollitsch!“

— **Shod pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah,** na katerem je poročal posl. Žičkar, je sprejel med drugimi tudi naslednji resoluciji: 1. Nad 500 slovenskih kmetov in drugih narodnjakov raznega stanu, zbranih pri Sv. Trojici, se zgraža v dno duše nad surovostjo celjskih Nemcev, katero so vzpizorili oni teden nad mirnimi Slovenci ter prosijo slovenske poslance, naj bi se trudili in potegovali, da se podpravi celjska policija, in da bo varno življenje in premoženje naših bratov, celjskih Slovencev. 2. Ker Slovenci ne najdejo v deželnem zboru nobene pravice, ker torej Nemci nimajo srca za slovensko ljudstvo, ki šteje tretjino prebivalstva, zato zahteva nad 500 na današnjem shodu zbranih volilcev lenartskega okraja, da se za južni Štajer napravi poseben namestniški oddelek, kjer bo tudi Slovenec našel svojo pravico. Zbrani volilci torej odločno kličejo: Proč od Gradca!

— **Slovenski groš jim vender diši.** Bivši trgovec Hummer iz Celja je eden najzagrizenejših in najstrastnejših naših nasprotnikov. V Celju je preganjal s strupenim sovraštvom vse, kar je slovenskega, sedaj pa hodi po Kranjskem in lovi Slovence, da bi se zavarovali pri neki amsterdamski zavarovalnici. Slovincu želi mož smrt, ali zavarovalno provizijo bi le rad pri njem zaslužil.

— **Nadučiteljsko mesto v Dobropoljah — kdo je dobi?** Iz Dobropolj se nam piše: V št. 185. „Slovenca“ se neki dopisnik čuti poklicanega, oddati pri nas izpraznjeno nadučiteljsko mesto. Kdo zasede to častno mesto pri nas, sprašuje se splošno na okoli med ljudstvom — tako trdi dopisnik. Ne splošno. To delate samo v zadruzi, ki imate mnogo časa na razpolaganje, ki menite, da med vsem slovenskim učiteljstvom bi bil le predsednik vaše zadruge, dobropoljski g. Jaklič sposoben za to častno mesto. Tako ga povišujete, kakor da bi bil Dobropolje spremenil v obljubljeno deželo, ali ravno on je nas razdvojil in povzročil prepir in sovrašтво v Dobropoljah, kjer je vladal prej tako blažen mir. Osrečil pa tudi ni še nikogar, kakor samega sebe in svoje sorodnike, ki imajo v zadruzi mastne službe. Dobropoljskim narodnjakom žugate, da smo potem izgubljeni, in radi vam pripoznamo, da kdor ne bo prišel vsaj vsak teden enkrat v zadruzo, bo razglašen za liberalca in bo pri gosp. Jakliču ob milost. Opisal ga bode, kakor bi bil največji zlobnež, ter ga v Lampetovi vreči poslal v „Kato-liško tiskarno“, potem se bodo vsi vneti klerikalci veselili. Ali večina izobraženih mož v naši dolini je mnenja, da je med narodnim slovenskim učiteljstvom veliko sposobnejših moči za izpraznjeno nadučiteljsko mesto, kakor je g. Jaklič. Upamo da bo deželni šolski svet izbral moža, ki bode vse svoje moči posvetil šoli in našo mladino vodil po poti izobražbe in omike, ne pa tacega, ki bi v šoli pisal slabe povere in bral pisma raznih agentov. „Slovenca“ dopisnik meni, da je g. Jaklič že vse Dobropolje osrečil in da se spremenijo Dobropolje v raj, kjer se bosta mleko in med cedila s Črnega vrha čez Kompolje v zadruzo, ako postane nadučitelj, v resnici pa se je bati najhujših prepirov in tudi bojev, če se „Slovenčeva“ želja uresniči.

— **Posebni vlak „Sokola“ na Vrhniko** bode vozil pri vsakem vremenu, in smo naprošeni posebno še opozoriti vse izletnike na to, da po odredbi železniškega ravnateljstva z večernim posebnim vlakom ob 8. uri ni dovoljeno voziti se drugim izletnikom, nego onim, ki imajo karte za posebni vlak, oziroma ki so se že jutraj, ob 9. uri odpeljali s posebnim vlakom. Kdor bi se torej peljal še le popoldne ob 2. uri na Vrhniko, misleč, da se zvečer popelje pa ob 8. uri nazaj, bi se zmotil; ako hoče še isti dan nazaj, moral bi odpeljati se že ob 5. uri z zadnjim rednim vlakom. Ravno

neugodni vožni red je bil vzrok, da je „Sokol“ priredil poseben vlak, in bi bilo le čudno, če bi občinstvo s prav obilno udeležbo ne pripoznalo njegove požrtvovalnosti. Za legitimacije naj se zglašajo vsakdo pravočasno, da se še jutri dopoldne more brzojaviti število izletnikov zaradi postrežbe in obeda. Zabave se ne bode manjkalo, ker je na vsopredju: javna telovadba „Sokola“, koncert „Ljubljane“ in postojinske godbe, ki bode tudi plesaljski mladini zaigrala „samo da veselo bo!“ Česar je torej še želeli? Splošni klic naj bode v nedeljo: Hajd na Vrhniko!

— **Sokolski izlet na Vrhniko.** Kakor se nam poroča z Vrhnike, se tam delajo priprave, da bodo izletniki, ki se popeljejo jutri s posebnim vlakom na Vrhniko prav slovesno vsprejeti. Tudi vrhniške dame bodo pozdravile „Sokola“ in druge izletnike. Po vsprejemu na kolodvoru in pred čitalnico gredo Sokoli in vsi drugi izletniki z godbo do romantičnega Močilnika, od koder se vrnejo proti popoldnevu in se potem vrši že naznanjeni program. Legitimacije in vožni listni za posebni vlak se bodo dobivale jutri zjutraj na južnem kolodvoru do odhoda vlaka, to je do 9. ure. Opozorjamo še jedenkrat, da vlak vozi pri vsakem vremenu, ker se ni bati trajnega dežja, če bi tudi zjutraj bilo morda vreme neugodno. Na svidenje torej jutri na prijazni Vrhniki!

— **Kam je prišla narodna zastava s Kurhausa?** Z Bleda se nam piše: Na vsakem koncu „Kurhausa“ je drog; na enem je visela cesarska, na drugem pa narodna zastava, namreč do letos. Odkar pa imajo v „Kurhausu“ blejski in ljubljanski nemški nacionalci prvo besedo, je narodna zastava zginila z droga! Daleč smo prišli, da se mora na slovenski zemlji nekaterim hajlovcem na ljubo skriti slovenska trobojnica. Sploh pa letos na Bledu nimamo miru pred nesramnimi hajlovc. Nekaj fantalinov iz znanih ljubljanskih hiš je tu, ki na cesti kakor v kopališču nadlegujejo in izzivajo ljudi s svojim „haj!“. Svetujemo jim, naj nikar ne bodo preveč preširni, sicer bi se jim znalo kaj človeškega pripetiti. Nemških izzivanj kratkomalo ne trpimo in če jim ne bo iz lepa konec, jim bomo pa mi konec naredili.

— **Jednajsta stoletnica Pavla Dija-kona,** langobarskega zgodovinarja, ki je umrl l. 799. po Kr., se bo praznovala na slovesen način, dne 3. septembra t. l. in naslednje v Čedadu (Civiale) na Furlanskem. Svojo udeležbo je naznanilo 100 znanstvenih zavodov, med temi iz Avstro-Ogerske: Societas Labacensis Matica Slovenska, vseučilišča v Gradcu, na Dunaju, v Krakovu in Kološu, politehnika na Dunaju, društvo „Minerva“ in „licej“ v Trstu, državna arheološka muzeja v Akvileji in Spljetu ter deželni muzej v Trstu; gimnazija benediktincev na Dunaju in občinska v Trstu, pa ženski licej v Trstu. — Poleg znanstvenih „konferenc“ bode tudi polno drugih zabav, n. pr. poljedelska obrtna razstava, razstava goveje živine, Tomadinjev oratorij „La risurrezione“ (se bo ponavljal), shod furlanskih učiteljev, duhovne svečanosti (dne 8. sept.), streljanje v tarčo, itd. Med tem pa bodo koncertovali „bandisti“ in se bodo zaigale „čarobne arhitektonične iluminacije, izvanredni piro-tehniški špetakuli in velikanski ognjeumetniški prizori“. — Kakor znano, bodo zastopali Matico Slovensko: kurat Koblar, prof. Laharnar in prof. Rutar. —

— **Pevskega društva „Ljubljane“** člani zbirajo se jutri dne 27. t. m. povodom sokolovega izleta na Vrhniko, v društveni sobi „Narodnega doma“ točno ob 8. uri zjutraj; odkoder točno ob polu deveti uri odkoraka na južni kolodvor. Društvo udeleži se izleta z zastavo, torej je priti v čepah in s trakovi.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** po leti jutri na Vrhniko in se pridruži izletu „Sokola“. Člani zbirajo se ob 12. uri v društvenih prostorih. Želeti je polnoštevilne udeležbe. Z društvom popeljejo se tudi lahko drugi gg. kolesarji, kateri odpeljejo popoldne, če tudi niso člani društva.

— **„Slavec“ klub slov. kolesarjev,** — člani in podporniki — zbirajo se jutri za izlet na Vrhniko v „Narodni kavarni“ ob 1/2. uri popoldne.

— **Deželna zaveza kranjskih gasil-nih društev** sklicuje shod kranjskih gasilnih društev na soboto dne 9. septembra t. l.

ob 1/5. uri popoldne v Ljubljani. Dnevni vsopred: 1. Otvoritev po načelniku. 2. Poročilo o delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Predlog o spremembi zaveznih pravil. 5. Posebni predlogi, ki se pa morajo do 3. septembra pisмено zavezinemu odboru doposlati.

— **Nove demonstracije v Celovcu.** V sredo svečer so se zopet primerile velike protiklerikalne demonstracije v Celovcu. Izgredniki so pri semenišču pobili več oken in vlomili železna vrata v škofijo, hotel na škofa. Ta dan pa niso več kranjski vo-jaki delali redu, ampak koroški domobranci. Razgrajči so bili visoki gosposki jako hvaležni za to nežno obzirnost na njihova čutila. — V četrtek zvečer so se izgredniki zopet pomnožili. Proti 8. uri zvečer se je zbrala mnogoštevilna množica pred škofovo tiskarno in je hotela okna pobiti. Ker policija ni mogla narediti miru, je prišlo vojaštvo. Ta dan so morali zopet vojaki kranjskega polka razganjati skrajno predrne izgrednike, ki so bili tako nasilni, da je moralo vojaštvo večkrat rabiti orožje. Več oseb je bilo z bajoneti ranjenih, mej njimi baje posebno težko brivec Fischer. Aretovanih je bilo vsega skupaj 22 oseb, nekateri radi puntanja. Izgredniki so radi tega hoteli napraviti naskok na mestno hišo, da bi aretovance osvobodili. Zbralo se jih je vse črno. Tuljenje in razgrajanje je bilo velikansko. Policija je spoznala, da srdito proti vrtom se valeči množici ni kos in je vsled tega zopet poklicala vojaštvo. To je razgnalo razsajajo in zasedlo mestno hišo ter bližnje ulice. Položaj je jako resen. Klerikalci niso varni, če pridejo na ulico. Zlasti duhovnike insultirajo povsod, koder se prikažejo. Dež. predsednik je pretrgal svoje inspeksijsko potovanje in se je vrnil v Celovec, župan pa je izdal razglas, v katerem prepoveduje vsako zbiranje ljudij na ulicah in trgih ter opozarja na kazenski zakon. Ta razglas je najboljša ilustracija vladajočih razmer, in kako je nastala revolta. Značilno je pa tudi, kako se oficiozi trudijo, da prikrijejo vso stvar, kolikor mogoče. Ko so bili v tržaški okolici sklofutani nekateri Lahi — kaj so vse tedaj pisali oficiozi, sedaj pa, ko imamo na vseh koncih pravo pravcato revolto, sedaj poročajo tako, kakor da vse skupaj nič ni.

— **Iz klerikalnih konsumnih društev.** Predsednika konsumnih društev recte klerikalnih „beznic“ v Zgornjem Tuhinju in Dobu sta bila pri c. kr. okr. glavarstvu v Kamniku te dni obsojena radi prodaje (točenja) žganja in vina na drobno, in sicer oni iz Tuhinja na 10 gld., oni iz Doba na 50 gld. V zadevi konsumnega društva v Dobu je bilo „Trgovsko in obrtno društvo“ podalo obširnejšo pritožbo. Kdo bode le plačal te globe? Najbrže trpela jih bode klerikalna bisaga.

— **Šolsko leto in pouk na ljubljanskih javnih in zasebnih ljudskih** kakor srednjih šolah in učiteljskih se prične dne 18. septembra.

— **„Mestni dom“** bo prihodnji mesec otvorjen in čez nekaj časa svojemu namenu izročen. Okolici primerna in poslopu potrebna bi bila javna ura v stolpiču, ki naj bi v nočnem času bila električno razsvetljena. Take bi ne škodovala tudi v rotovski in stolpu na Gradu, zdaj ko imamo elektrarno — pred nosom. Če hočemo moderni biti, bodimo v vsem, vsaj kar mogoče!

— **Umrl je včeraj ob polu 1. uri zjutraj** znani meščan trgovec in posestnik Jak. Kobilca. Pogreb bo danes ob 6. uri popoldne. N. v m. p!

— **Premembe v goriškem učiteljstvu.** V okraju goriška okolica so premeščeni: g. Rikard Gorjup iz Kala v Lukovec, g. Josip Urbančič z Gorenjega polja v Sv. Križ, gdčna. Frančiška Krajnikova iz Kozane v Ajdovščino, gdčna. Roz. Bizjakova iz Ajdovščine v Ribenberg, gdčna. Dragotina Gostiševa iz Št. Martina v Št. Andraž in gdčna. Alojzija Golinova iz Mirna v Št. Martin. Izprašani učiteljski kandidati so imenovani: g. K. Bratina za Šmarje, K. Filipič za Lokev. M. Kuntih za Kal, R. Gradnik za Kozano in gdč. Zofija Plesničar za Osek.

— **V Boljunu v Istri** je pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagała hrvatska stranka.

— **Doslednost** — kje si? „Napad na gorenjo slovensko Savinsko dolino“ je naslov sila ostremu dopisu, katerega je sinoči priobčil „Slovenec“. V tem dopisu se pestijo nekateri slovenski učitelji, ker so poslušali nemški govor socialnodemokratskega učitelja Horvatka z Zg. Štajerskega, češ, da je to napad na slovenstvo. Vprašamo „Slovenca“: Kaj pa je to, če se vodi duhovne vaje za slovenske učiteljice v slovenski Ljubljani v nemškem jeziku, če se skličejo v slovensko Ljubljano nemški jezuitje, da s prižnice insultirajo prebivalstvo à la pater Abel? O doslednost!

— **Opomin.** Dogodek v neki tukajšnji tovarni, ki ni ostal brez nasledkov — vdova in mati treh nepreskrbljenih otrok je namreč vsled istega opasno zbolela — nas je primoral, da opozarjamo merodajne kroge, naj se ogibajo postopanju, ki se ne da opravičiti. Delavski stan je že itak razburjen, in kakor se na mnogih krajih vidi, je treba le male iskricke in — plamen švigne. Delavca ali delavko, kateremu ali kateri vsi neposredno predpostavljeni ničesar ne morejo očitati, tudi najvišji predpostavljeni in vodja ne sme brez tehtnega in pravega vzroka teptati in ga na zasluzku oškodovati. Pri tem ali onem obvelja mogočnost mogočnjakova, v drugem slučaju pa mora pred pogumnikom kapitulirati, ali po domače, v tla zlesti, in to škoduje celemu zavodu ter spodkopuje veljavnost vodstva. Treznemu in morda gladnemu človeku pijanost očitati, je slab izgovor za kapitulacijo. Želimo, da bi obolela delavka kmalu in docela okrevala in da bi bila s tem vsa stvar končana.

— **Otvoritev „Mestnega doma“ v Ljubljani** se zaradi obletnice smrti cesarice Elizabete ne bo vršila dne 9. 10. in 11. septembra t. l., marveč že 7., 8. in 9. sept. t. l. po istem vspredu, kakor je bil določen za spočetka izbrane dni.

— **Iz Spodnje Šiške** se nam piše: Šišenska čitalnica in podružnica sv. Cirila in Metoda priredila v dan „Malega Šmarna“ (8. p. m.) pri „Matjanu“ v Zg. Šiški veselico v korist Ciril-Methodove družbe in Prešernovega spomenika. — Veselica za zgradbo Vodnikovega doma v Šiški dne 6. t. m. je donesla 180 gl. — Prihodnjo „Komarjevo“ nedeljo poje pri maši ob 5. in 9. uri zjutraj čitalnični pevski zbor.

— **Iz postojinskega okraja** se nam piše: Čakali smo, da se oglasi kdo in odgovori na „vprašanje do učiteljstva postojinskega okraja“, kateremu bi bile razmere in pa zastopniške zmožnosti g. Skale, nadučitelja v Vipavi in učiteljskega zastopnika v okrajnem šolskem svetu v Postojini, bolje znane. A ker smo čakali zastonj, in tudi postojinsko učiteljsko društvo le molči, je tembolj naša dolžnost na dotično vprašanje odgovoriti, da učiteljstvo izpere s sebe madež, če je bilo po g. Skali zapečljano s tem, ker je učiteljstvo s svojim liberalnim mišljenjem „farbal“. Da je gospod sedaj klerikalec, o tem ni dvomiti, je li pa pristen in vnet pristaš te stranke, na to prašanje bi moral on sam odgovoriti. Najbrže pa tudi klerikalce le „farba“ s svojim klerikalnim mišljenjem, da bi z njih pomočjo vladal svoje kolege in po hrbtu teh zlezal na kak višji klin. Učiteljstvo go-poda Skalo ni volilo iz osebnega prepričanja, saj kar to učiteljstvo poznamo, je v večini naprednega mišljenja, dasi tudi je med njim nekaj kukavic, katere bode treba o priliki poučiti, da ni dobro sedeti na dveh stoli. Večino glasov pridobil si je g. Skala s tem, da je že mesece pred volitvijo pisaril pisma svojim tovarišem in jih prosil njih glasu. Ali jih je in na kak način jih je v teh listih „farbal“, o tem ne moremo govoriti, ker nimamo nobenega teh listov pri rokah. Učiteljstvo postojinskega okraja pa je menda po večini mu brez premisleka obljubilo svojo pomoč; dasi je tudi v zadnjem času nastopil g. Skali protikandidat, so vendar vsi glasovali za g. Skalo, ker niso hoteli snesti dane besede. In tako je za klerikalni mož prišel v okr. šolski svet zastopat učiteljstvo, dasi bi se dobili tudi drugi možjo, ki bi po svojih večjih zmožnosti in odločnosti bili bolj vredni stati na tem mestu in bi učiteljstvo dobilo dobrega in neustrašenega zagovornika, kar pa o g. Skali jako dvomimo. In če je učiteljstvo vsled nepremišljenosti vrglo na sebe ta „madež“, pustilo ga pa ne bode na sebi in — če prej ne — pri prihodnji volitvi pokaže odločno,

kakšni zastopniki so po njegovi volji in da ne potrebuje zastopnika, ki bi klečepal pred sovražniki svojega stanu. Le pri narodni stranki ima učiteljstvo zaslonbo in zaščit, te se mora trdno okleniti, če noče, da ga potre nenasitni klerikalizem. Če pa je učiteljstvo narodno, morajo biti narodni in prvi vrsti njegovi zastopniki; dvoreznih nožev in hinavcev ne potrebujemo. Sicer pa pričakujemo od narodnih Vipavcev, da nam narišejo pravi značaj g. Skale, saj oni ga najbolj poznajo, ker službuje že krog sedem let med njimi. Videli pa tudi bomo, kako oni zbrisejo „madež“ raz sebe, ker so toliko časa redili na svojih prsih moža, katerega jim je še le sedaj v pravi luči pokazal odsev volilnih agitacij. Kolikor je nam znano, je prišel g. Skala le po podpori narodnih Vipavcev na nadučiteljsko mesto in pri njih iskal pomoči v bojih proti dekanku Erjavcu, sedaj pa je stopil v vrsto talni klerikalcev, in obrnil svoje orožje proti tistim možem, ki so mu pomagali na njegovo mesto in ga branili klerikalnih napadov. Trdno pričakujemo, da nam narodna stranka tega vrlega učiteljskega zastopnika pokaže v vsi njegovi nagoti, da se odpro tudi tistim učiteljem oči, ki so ga vsled nepremišljenosti ali zaslepljenosti volili svojim zastopnikom; učiteljstvo pa bode svoječasno — to upamo — opralo ta madež raz sebe.

— **Pazinska gimnazija.** Laški in nemški listi naznanjajo, da se je v laško realno gimnazijo v Pazinu, za katero so že imenovani ravnatelj in tudi profesorji, vpisalo že nad 20 dijakov iz Pazina. Iz te okolnosti izvajajo, da je slovesno obljubljena hrvatska gimnazija v Pazinu — nepotrebna. Vidi se, da imajo Lahji svojo posebno logiko. Mi bi se za to pisarjenje ne zmenili, če bi ne kazalo vse na to, da je tudi vlada spoznala „nepotrebno“ hrvatske gimnazije v Pazinu. Začetek šolskega leta je pred vratmi, a dasi je za otvoritev novega zavoda vendar potrebno vsakovrstnih priprav, se vlada ne gane. Vlada ni še čisto nič storila, kar je treba za otvoritev hrvatske gimnazije, in v istrskih narodnih krogih se domneva, da nalašč ničesar ne stori, ker ima povsem jasen namen pred očmi. Ta namen je, da se gimnazija otvori neposredno pred začetkom šolskega leta. Dotlej naj ostanejo stariši v negotovosti, ali se sploh gimnazija ustanovi ali ne, tako da bodo mnogi že prej preskrbeli, da pridejo njihovi sinovi ali v laško realno gimnazijo ali v druge zavode. Na ta način se doseže, da se vpiše v novi zavod kar mogoče malo dijakov, a čim manj jih bo, toliko prej se zavod zapre. Hrvatski listi sicer opozarjajo ljudi, naj potrpe, ali tako opozarjanje ne zaleže dosti.

— **Naglica ni nikdar prida!** Slovenski naslovno pismo, razločno in natančno naslovljeno pismo: „N. N. Kostanjevica, Dolenjsko“ rabi iz Ljubljane v Kostanjevico — štiri dni. Štiri dni! Štiri dni! Kateremu naših poštinih uradov gre ta pohvala in zasluga, ostani skromna tajnost. Povemo le, da je to že nešteti slučaj, ki je nam kostanjeviškimi Slovincem pokazal bridko resnico... no, dobri ljudje dolgo molčijo. — Zanimivo pismo, ki je iskalo Kostanjevico na Dolenjskem po mili nam hrvatski zemlji, je v uredništvu „Slov. Naroda“ na prost ogled.

— **„Občno vojno društvo v Ptuj“** slavilo je dne 15. t. m. slavno blagoslovljenja svoje nove krasno izdelane zastave ter je priredilo v ta namen v vrtilih hotela „Stadt Wien“ veselico, ki se je v vsakem oziru izvrstno obnesla. Vdeležba je bila ogromna — pelo in plesalo se je do ranega jutra — in sploh izvršilo v najlepšem redu. Da ne bi pokazal Ptuj ta dan svojega slovenskega lica, morali so seveda nemški turnarčki prirediti svoj „Trutzfest“, kateri se jim je pa vražje slabo obnesel, kajti iz vseh bližnjih mest, iz Gradca, Maribora, Celja, Radgone, Slov. Bistrice, zbornali so komaj nekaj čez dvajset turnarčkov, koji so jo pa klavnim obrazom že pred večerom odkurili. Omeniti moram, da so nekoga korporala pri domobranci v Celji nalašč poklicali v Ptuj, da je rešil čast turnarčkov, kajti razun tega niso imeli nobenega spretnega telovadca. Mi ne vemo odkod je imel ta vojak dovoljenje, da je ta dan zamenil vojaško suknjo s turnarsko obleko, ter zraven „haila“ in prepeval „Wacht am Rhein“. Nekaterim Ptujčanom se je čudno zdelo, da se je ta peščica od

vseh vetrov skupaj zgnanih turnarčkov razun neizogibnega „hajlanja“ in petja „Wacht am Rhein“ precej mirno obnašala. Mi se temu ne čudimo, kajti bilo jih je malo — in so se jim pač malo hlačke tresle pred ogromnim številom slovenskih gostov zbranih pri veselici na vrtu hotela „Stadt Wien“, kateri so pa te reveže popolnoma prezirali. Tako je prav.

— **Stavbna kronika.** V Frančiškanskih ulicah dograjena je nova dvonadstropna hiša M. Samasse; na Rimski cesti je mestu steklenega salona podaljšanje prvega nadstropja Ivan Gogolove hiše dograjeno. Poslopje za gluhome v Vodmatu je dograjeno do parternih prostorov; v Prešernovih ulicah je Ad. Perlesova hiša v surovem zidovju dovršena. Mej Benediktovo in Pribil-Kochovo vilo ob podaljšanih Nunskih ulicah zgradi Ana Staudacher novo hišo. — V Špitalski ulici je demolirana bivša Schmittova hiša na koje prostoru zgradi trgovec Grobelnik novo trinadstropno hišo s primerno lepo fačado, v ostali hiši prvimenovanega trgovca pa se v pritličju izvršujejo nekatera rekonstrukcijska dela. Na Žabjaku se demolira hiša št. 5. — Na Rimski cesti je glavni kanal dodelan že blizu Tržaške ceste; od klavnične ceste skozi delarske ulice dodelan je glavni cestni kanal do iztoka v Ljubljano. Od „Mestnega doma“ koplje se glavni cestni kanal proti Kopitarjevim ulicam. — Po desnem hodniku Dunajske ceste od „Slona“ dalje do Dolgi ulice izvršuje dunajska asfaltna družba asfaltni trotoar; po tej izvršitvi sledi naprava asfaltnega trotoara po levi strani Marije Terezije ceste, zatem pa v Židovskih ulicah in drugod. V kratkem pride na vrsto tudi novi kamenit hodnik ob Karlovski cesti. — Poleg stavbišča justične palače gradi mestna občina novo cesto. Kakor pričajo vsa ta dela, bo tudi letos Ljubljana v marsičem napredovala in se olepšala.

— **Klasične razglednice** imajo v Brezjah. Da bi bile lične, tega kraj najboljše volje ne morem trditi. Naslikana je na njih velika cerkev, napis pa se glasi doslovno: „Pozdrav z Brezji bei Radmannsdorf“. Kaj tacega pa še ne!

— **Desetletnica.** Letos obhajali bodo učitelji iz leta 1889. desetletnico svojega učiteljevanja, in sicer se snidejo dne 5. sept. ob 8. uri zvečer v hotelu „Lloyd“ v Ljubljani, 6. septembra pa imajo izlet z jutranjim vlakom v Kamnik, kjer bode banket opoludne pri Fischerju. K tej desetletnici se vabijo najljubše tudi vsi drugi tovariši, kakor tudi sploh prijatelji učiteljstva in šolstva. Kdor se želi udeležiti skupnega banketa v Kamniku, naj se blagovoli najkasneje do 2. septembra zglasti pri gosp. Albertu Siču, učitelju, sedaj v Ljubljani, Trnov, Cerkvene ulice št. 3.

— **Slovenskega planinskega društva podružnica v Radovljici.** Slovesna otvoritev koč v Planinici bode dne 3. septembra t. l., ne 27. t. m. Vspored: Zbirališče v Ratečah v nedeljo dopoludne. — Odhod h koč ob 11. uri dopoludne. — Slovesna otvoritev ob 12. uri opoludne. — Po otvoritvi k izviru Save-Nadiže (10 minut), potem raznovrstna zabava krog koč, kjer bo restavracija. Razhod od koč: čez Ponco h Klanškima jezeroma, ali skozi Grlo in Pišenco v Kranjsko goro, ali pa nazaj v Rateče.

— **Slovensko planinsko društvo** je izdalo v raznih barvah napravljene jako elegantne razglednice, na katerih je naslikan slavnoznani Aljažev stolp.

— **Iz Velikih Lašč** se nam poroča: Glede veselice, katero priredi v nedeljo dne 27. avgusta prostovoljno gasilno društvo v Velikih Laščah se nam dodatno poroča, da se ista vrši na prostorih g. Fr. Grebenca, kjer bo v ta namen glede na obilo udeležbo, ki se nam obeta, za častite goste vzorno skrbjeno. Veselica se prične ob dveh popoludne.

— **Ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda za Ribnico in okolico** občni zbor bode dne 27. t. m. v društveni sobi narodne „Čitalnice“ v Ribnici ob 3. uri popoludne.

— **Konjska dirka v Št. Jerneju.** Konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske priredi dne 17. septembra v Št. Jerneju na Dolenjskem konjsko dirko v trab. Dirka vršila se bode v štirih oddelkih, in sicer: I. Dirka tri- in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil. II. Dirka sta-

rejših kranjskih žrebcev in kobil. III. Dirka za konje brez različke starosti in spola, tudi za valahe, ko so najmanj pol leta lastnina enega in istega posestnika. IV. Gosposka dirka s parom konj. Daljava pri vseh oddelkih 2400 metrov. Prvo darilo pri prvem oddelku 200 kron, pri ostalih oddelkih po 100 kron. Razsojevalci bodo odborniki konjerejskega odseka in za to odbrani veščaki.

— **Premovanje konj na Kranjskem.** Na Kranjskem se bodo letos delila državna darila za konjsko rejo za kobile z žrebetom, ki še sasa ali je že odstavljen; za mlade zaskočene kobile in za žrebce v naslednjih konkurenčnih postajah: dne 1. septembra v Lescah za konje noriškega plemena okraja radovljiškega; dne 2. septembra v Kranju za konje noriškega plemena okraja kranjskega; dne 4. septembra v Kamniku za konje noriškega plemena okraja kamniškega; dne 5. septembra na Vrhniki za mesto ljubljansko in za okrajna glavarstva Ljubljana, Logatec in Postojna; dne 7. septembra v Ribnici za okraj kočevski; dne 15. septembra v Trebnjem za okraja Novo mesto in Litija; dne 16. septembra v Št. Jerneju za okraja Krško in Črnomelj. Kot darila se bodo dajali srebrni goldinarji, srebrne svetinje in priznanski diplomi. Posestniki triletnih za plemo sposobnih žrebcev se vabijo, naj jih ob priliki premovanja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti kot plemenski žrebci.

— **V Rajhenburgu ob Savi** bo v nedeljo dne 27. t. m. v gostilni A. Zemlaka ljudski shod.

— **Toplice v Šmarjeti pri Novem mestu** — z 22° C. — obiskalo je letos tudi že nad 80 gostov. Treba jim bode pa še primerne vodstva, uprave in družih uredb, potem bodo brezdvomno še bolj slovite postale.

— **Naš sadni trg.** Kakor v našem mestu vse, tako je drago tudi — sadje! Dasi tu in tam slabo, na pol zrelo in prav po branjevsko „šteto“, se vendar prodaja liki — žafan! Po dve hruški, 4 češplje, 1 jabolko, 5 sliv itd. za 1 kr. Taka draginja je židovska in v stanu Ljubljano še bolj razupiti nego je že zaradi draginje sploh!

— **Prodaja denaturiranega špirita.** Po novih nagodbenih zakonih se je vredil promet z denaturiranim špiritom naslednje: Osebe, katere hočejo dobivati s splošnim denaturiranim sredstvom denaturirano žganje za prodaje na debelo, to je za prodajo v množinah ne pod 25 litrov, ali za prodajo na drobno, potrebujejo zato dovoljenja finančne oblasti prve stopinje. To dovoljenje se pa zlasti ne sme dati osebam, katere imajo v posloplju ali skupini posloplij, v kateri hočejo denaturirano žganje prodajati kako destilovalno pripravo, ali katere točijo ali prodajajo žgane opojne pijače v posodah, ki niso po trgovskem običaji zaprte, v množinah pod 1/8 litra. Osebam, katere prodajajo žgane opojne tekočine v posodah, ki niso po trgovskem običaju zaprte, v množinah po najmanj 1/8 litra, se sme dati dovoljenje za prejetje denaturiranega žganja v svrhu zaprte prodaje v istem posloplju ali skupini posloplij, v kateri prodajajo žgane opojne pijače le z omejitvijo, da smejo razprodajati denaturirano žganje samo v posodah, ki so po trgovskem običaju zaprte ter vsebujejo najmanj 1/8 litra. Ako hoče prodajalec na debelo prodajati denaturirano žganje v količinah pod 25 litri, sme to storiti le v prostoru, ki je popolnoma ločen od prostora za prodajo na debelo. Za novimi nagodbenimi zakoni se je torej med drugim koncesioniranim točiteljem žganja od 1. septembra 1899 naprej odvezla pravico, prodajati denaturiran špirit, prodajalcem žganja na drobno, pa se je pravica, istega prodajati, v gornjem smislu omejila. Na te določbe se opozarja s pristavkom, da prenehajo na podlagi do sedaj veljavnih predpisov dobljena dohodstveno uradna dovoljenja za prodajo denaturiranega špirita koncem meseca avgusta 1899 in da je treba v izogib škodljivih posledic prositi pravočasno za obnovitev tega dovoljenja v razsegu novih poveljnih določb pri tukajšnjem c. kr. finančnem ravnatelju.

— **Vlom.** V noči od 21. na 22. t. m. je neznan tat vlomil v hišo gostilničarja Jakoba Hrstlja v Selu in pokradel raznih stvari.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenki izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 13. do 19. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 16 (=23,76‰), mrtvorojenci 4, umrlih 23 (=34,14‰), mej njimi so umrli: za ošpicami 1, za grižo 2, za vrtico 1, za jetiko 5, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 9. Mej njimi je bilo tujcev 8 (=34,7‰), iz zavodov 12 (=52,1‰). Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer: za ošpicami 1, za grižo (tujci prinešeni iz dežele v bolnico) 3 osebe.

— **Zlato uro je izgubila** pred jednim tednom neka dama cirkusa, in sicer na poti iz Dravelj v Ljubljano. Pošteni najditelj se prosi, da blagovoli isto oddati proti primerni nagradi ali dami sami v cirkusu ali pa mestnemu magistratu.

* **Kuga na Ruskem.** Iz Bukarešta javljajo, da se je pojavila v Astrahanu kuga, kamor se je zanesla menda iz Indije. Rumunska vlada je že odredila varnostne naredbe. Tako imamo kugo že na Portugalskem in Ruskem!

* **Bivši bogoslovec ubil brata.** Brata Gustav in Peter Mihaljevič v Novi Gradiški sta živela že od nekdaj v prepiru in sovraštvu. Gustav je kmetoval doma, Peter pa je bil v semenišču v Zagrebu. Nakrat pa je Peter zapustil bogoslovje, se vrnil domov in postal pisar. Prepiri med bratoma so bili sedaj stalni. Ko se je vrnila še omožena sestra Ivana domov, ker je moral njen mož radi poverjenosti v ječo, je zavladalo v Mihaljevičevi hiši peklo. Peter in Ivana sta napadala Gustava in njegovo ženo neprestano, in sta končno pregovorila celó svojega očeta, da je prepisal posestvo na Petra, Gustava, dosedanjega oskrbovatelja posestva in marljivega gospodarja, pa izdedinil. Gustav je bil torej brez imetka in brat Peter ga je podil vedno iz hiše. Seveda se je Gustav ustavljaj zapustiti dom, kjer je imel po pokojni materi 1/3 posestva, in za katero je pridno delal toliko let, dočim je živel brat Peter v Zagrebu. Nekega večera pa sta se Ivana in Gustav zopet sprla. Tedaj je prišel bivši bogoslovec z revolverjem iz svoje spalnice ter je brata Gustava ustrelil dvakrat v glavo, da je bil takoj mrtev. Morilca so odpeljali v ječo v Požego.

* **Moč teme.** Iz Bereka Rakosa pišejo „Pester Lloyd“: Premožni kmet Nikita je izdedinil svojega najstarejšega sina Ladislava ter izročil vse svoje premoženje mlajšima sinoma, Demetru in Ivanu. Ladislav je odšel v Ameriko, da bi našel ondi svojo srečo. Toda vrniti se je moral brez uspeha zopet v domovino. Sklenil pa je, da se maščuje. Minoli ponedeljek je ves dan pil žganje, ponoči pa se je priplazil v očetovo hišo. V prvi sobi sta spala brat Demeter z ženo in dvema otrokoma. Z enim samim udarcem ostre sekire je ubil najprej brata, potem je sekal po njegovi ženi in otrocih, da se ni nihče več ganil. V drugi sobi je spala žena Ivana, ki je bil tisto noč odsoten. Morilec je pobil tudi njo. Orožniki so ga ujeli še isto noč ter ga odpeljali v ječo. Morilec ne občuti nobenega kesanja.

* **Pisano življenje.** 18. t. m. je umrl v Kodanju splošno znani pesnik Erik Bögh v starosti 77 let. Zanimivo je, kolikim različnim poklicom se je posvetil v dobi svojega življenja. Bil je sin vaškega učitelja ter v svojih mladeniških letih tudi sam učitelj. Toda ta stan mu je bil predolgočasen, zato je postal igralec, slikar, najbolj znan in splošno popularen pa je bil kot pesnik kupletov in veseloiger; kot tak si je pridobil v svoji domovini veliko slave. Bil je tudi žurnalista, ravnatelj kodanjskega gledališča, urednik lista „Folketstvis“, kateri se je vsled njegovih feljtonov po vsej deželi razširil. L. 1881. je bil cenzor deželne gledališča, in to je bil zadnji njegov poklic. Potem je živel kakor zasebnik v Kodanju, kjer je umrl. Böghove kuplete poje po Danskem mlado in staro, zato pa žaluje sedaj ves narod za pokojnikom.

* **Pet let v Sibiriji nedolžen.** V ruskem mestu Pensa so obsodili pred petimi leti poročnika Talmo na izgnanstvo v Sibirijo, češ, da je umoril generalovo vdovo Boldyrevo. Talma je tajil ves čas. Sedaj pa se je izvedelo, da je bil morilec neki klepar Kazpov, ki je svoje zločinstvo priznal. Poročnik je bil seveda pred petimi leti degradiran in je bil v Sibiriji delavec.

* **Uropana baronesina.** V Palermu se je dijak Girolamo Campisi zaljubil v lepo baronesino Valpetroso. Pisaril ji je zaljubljena pisma, si trudil, da bi prišel v njeno bližino, a vse zaman. Baronesino je spremljala povsod njena mati. Končno pa je zvedel, da se bo lepa baronesina omožila. Zategadelj jo je hotel pridobiti siloma zase. Nekega večera sta jo iztrgala materi sredi Palerma dva moža, jo posadila v kočijo, in jo odvedla daleč iz mesta v neko vilo. Zaljubljeni Girolamo se je trudil, da bi ogrel baronesino srce, toda uspeha ni dosegel. Končno so zasledili roparja karabinierji ter mu vzeli ideal.

* **13letnega dečka obesili** V Eastonu (Pennsylvania) so 22. t. m. 13letnega dečka Llewellyna Storta, ker je umoril nekega železniškega uradnika, javno obesili. Ločitev dečka od matere je bila grozno ginja, in občinstvo je bilo jako ogorčeno, da je dovolila vlada justifikacijo nedoletnega otroka.

* **Zaradi dveh hrušk ustreljen!** Iz Fužin pišejo „Kurirju“: V soboto se je pripetil v našem mestu nečuvčen slučaj krvoločnosti. 11letni Ivica, sin Ljudevika Sekardija, je šel popoldne z nekim tovarišem na hruško posestnika J. Mirkovića ter odtrgal ondi dve hruški. Ko je Mirković zagledal tatiča, je sprožil puško in zadel Ivico v usta, lice in prsi. Smrtno ranjenega otroka so odnesli v ogulinsko bolnišnico, kjer so mu izrezali iz ust in lic zrna, a iz prsi ni bilo možno. Otrok bajé ne bo ozdravel. Obupani stariši tožijo krutega Mirkovića, ki pač zasluži najhujšo kazen.

* **Elektrofon na londonskih plesih.** Booth, ravnatelj elektrofonske družbe, je sklenil, da bo uvedel plesno godbo z elektrofonom, in sicer na razna plesišča ob enem. V neki dvorani bo igral imeniten orkester plesne točke, dvorana pa bo zvezana telefonično z različnimi plesišči, kjer se bo slišala godba prav tako jasno in natančno, kakor bi igrala godba med plesalci. Booth meni, da bo donasala njegova iznajdba plesalcem trojno korist: godba bo zares dobra, — godba bo cenejša kakor doslej in godba ne bo delala napotja na plesišče, kjer je bilo doslej prav radi nje večkrat premalo prostora.

Književnost.

— **Ivan Cankar: Vinjete.** V Ljubljani 1899. Založil L. Schwentner. Tako je naslov včeraj izišli zbirki črtic in novelic, deloma še nenatisnjenih, deloma pa že objavljenih v „Slov. Narodu“, „Mladosti“ in v „Slovencu“. Vsebinska 325 str. obsega jočega zvezka je ta-le: Tisti lepi večeri. O človeku, ki je izgubil prepričanje. „Mož pri oknu“. Gospod davkar se je zamislil. Na večer. Marta in Magdalena. Pismo. Poglavje o bradavici. Nina. A jaz pojdem. Glad. Mrtvi nočejo. Čudna povest. Brez prestanka. Matilda. O čebelnjaku. Ada. Literarno izobraženi ljudje. Jedna sama noč. Julija. Signor Antonio. Iz samotne družine. Jadač. Ti sam si kriv. Človek. Original. Moja miznica. V pozni jeseni. Epilog. Gosp. založnik je oskrbel zbirki izvirne platnice in jako fin, eleganten papir. Cena je 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld. 90 kr. Oceno teh črtic prijavimo ob priliki v listku.

— **„Objavljenje“.** Epična pesem v dveh delih. Zložil Milivoj Strahinič. To delo bo izdajal zavod Emidija Mohovića na Reki ter išče naročnikov. Delo bo izhajalo v snopičih, vsak teden po jeden. Vsega skup bode okoli 30 snopičev po 10 novč. vsaki. Vse delo bode torej veljalo na Reki 3 gld., zunaj Reke pa 3 gld. 60 novč. zaradi opreme in poštarine. Kdor se naroči, lahko plača v treh rokih, in sicer ko sprejme prvi snopič vsakega dela po 1 gld. ali 1 gold. 20 novč. Plačuje se po poštini nakaznici takoj, ko se podpiše naročba, ali ko se sprejme I. snopič vsakega dela. Več glej v inseratu!

— **„Smiljana“.** Opera u četiri čina. Spjevao Milan Kreković. U dnu hrvatske narodne glazbe glazbotvorio F. S. Vilhar. Ciena 5 for. Tako je naslov velikega opernega dela našega rojaka, živčevca v Zagrebu. Opera ima v prireditvi za klavir podložen hrvatski in nemški (besedilo je priredila Lujza pl. Martini) tekst. Kakor čujemo, se vršé med skladateljem in intendantom slovenskega gledališča v Ljubljani dogovarjanja glede uprizoritve tega dela na našem odru. „Smiljana“ se je pela tudi na zagrebškem odru z najlepšim uspehom. Strokovnjaško oceno prijavimo ob priliki.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 25. avgusta. Avskultant dr. Karol Rogačinski je imenovan pristavom v Celju.

Praga 25. avgusta. „Politik“ beleži z vso reservo vest, da se cesar radi revolt v raznih krajih ne udeleži letošnjih vojaških vaj.

Zatec 25. avgusta. Preiskovalni sodnik je dospel sem in je začel preiskavo radi zadnje revolte in protidnastičnih demonstracij. Dal je aretovati več oseb, mej drugimi je bil aretovan tudi umirovljeni stotnik Gorazin. Zupanstvo je namestniškega svetnika naprosilo, naj intervenira, da se aretovanci izpusté. Ker to ni pomagalo, se je brzojavnim potom obrnilo na višje državno pravdnistvo, na namestništvo in na ministrskega predsednika grofa Thuna. Slednjemu je županstvo naznanilo, da odstopi ves občinski odbor in corpore, in da ne prevzame nobene odgovornosti za javni mir in red, če se aretovanci ne izpusté, a ni dobilo nikakega odgovora.

Pariz 25. avgusta. V Rue Chabrol, kjer je Guérin še vedno zabarikadiran, so se danes ponoči zopet primerili veliki izgredi. 12 oseb je bilo ranjenih nad 50 pa aretiranih.

London 25. avgusta. Angleško časopisje napada portugalsko vlado na najostrejši način, očitajoč jej, da je že 12. junija dobro vedela, da je zanešana kuga v Oporto, da pa je to prikrivala do 15. avgusta.

Graslice 26. avgusta. Dr. Roth se je odpeljal ponoči neopažen iz hiše, kjer je ostal doslej skrit, preko meje ter hoče ostati dalje časa v neki saksonski vasi. Za otroke ustreljenih žrtv se je nabrala že precej velika svota.

Dunaj 26. avgusta. Grof Thun je bil danes brzojavno pozvan k cesarju v Išč.

Dunaj 26. avgusta. Častniški namestnik pl. Schnerrz je danes na javni cesti s sabljo napadel medicina Lichteneggerja in ga smrtnonevarno ranil. Lichtenegger, sin veleugledne dunajske rodbine, je bil kadetu rekel, naj ne drži sablje počez od sebe, ker to ovira pasajo. To je dalo povod napadu. Ker je hotelo občinstvo častniškega namestnika atakirati, je zbežal v neko hišo. Občinstvo oblega to hišo, grozi in kriči, da vojak ne more iz nje. Ob polu 2. je bil še v hiši.

Dunaj 26. avgusta. Avstrijski vojni atašé v Parizu, polkovnik Schneider je dospel danes sem in imel dopoldne nad celo uro trajajočo avdijenco pri šefu generalnega štaba fcm. Becku.

Celovec 26. avgusta. Pri predvčerajšnjih izgredih so bile 3 osebe ranjene. 16 aretovancev je bilo izročenih deželnemu sodišču.

Praga 26. avgusta. „Politik“ javlja, da se snide državni zbor šele začetkom oktobra. Ta pozni termin se je določil radi tega, ker se zadnji nagodbeni zakoni razglase šele sredi meseca decembra.

Praga 26. avgusta. „Politik“ poroča, da se je bavila zadnja ministrska konferenca tudi z dogodki na Severnem Češkem in drugod, da pa se ni sklenilo nič odločilnega. Vlada noče stopiti iz svoje pasivitete, ker je sestavljena iz najrazličnejših elementov, med katerimi so nekateri celo taki, da omahujejo sedaj na levo, sedaj na desno. Vsled te divergence načel je razumljiva tudi nejednotnost v politiki Thunovega kabineta. Toda s polovičnimi odredbami si vlada ne pomaga nič. Odločnih dejanj treba, sicer je izgubljeno vse.

Praga 26. avgusta. „Narodni Listy“ javljajo, da je vlada ponudila Cehom jako obsežne jezikovne koncesije, katerim bi se Nemci ne upirali, ako bi za to priznali samonemško ozemlje na Češkem in privolili, da se nemščina določi kot posredovalni jezik za celo državo, izvzemši Gališko in Tirolsko

Cetinje 26. avgusta. Na povabilo turškega sultana odpotovala sta knez Nikita in kneginja Milena včeraj v Carigrad, kjer bodeata gosta sultanova.

Petrograd 26. avgusta. Kitajska namerava v raznih evropskih mestih ustanoviti svoje konzulate.

Lipso 26. avgusta. Tukajšnji mizarji so začeli generalni štrajk. Več tisoč delavcev je opustilo dela. Vlada je odredila obsežne varnostne priprave, ker se boji izgredov.

Pariz 26. avgusta. Guérin je poskusil iz svoje zabarikadirane hiše vreči cel sveženj spisov nekemu znancu v roke. Zveženj je ujela policija. Guérin je nanjo ustrelil iz revolverja. Danes zjutraj je Guérin razobesil na svoji hiši črno zastavo, iz česar se sklepa, da je kateri njegovih tovarišev umrl.

Pariz 26. avgusta. Eden Guérinovih pristašev je umrl včeraj na tuberkulozi.

Berolin 26. avgusta. Položaj je še vedno nepojasnen. Zasedanje pruskega deželne zbornice se zaključi danes.

Narodno gospodarstvo.

Občinski socializem.

(Konec.)

Vemo, da še dolgo ni upati, da dobimo na Slovenskem dobre, moderne kmete na še obstoječa veleposestva, vsaj takih ne, ki bi s kmetijo združili tudi kako industrijo; računati moramo s tem, da se veleposestva, kar jih ni v fidejkomisni zvezi, ali na drobno prodajo, ali pa da pridejo v roke minihom, kakor Zatičina, Pleterje, Reichenburg. Zasebni kupovalci teh veleposestev, ki jih kupijo z namenom, da jih parcelirajo, delajo navadno velike profite. (G. Povše bi lahko o tem na kakem krščansko-socialističnem shodu poročal).

Zakaj bi dotične občine takih veleposestev ne kupile? Zakaj bi občine nerazprodale polja in travnikov, hoste, lepo arondirane hoste pa v občeno korist obdržale? Za polja in travnike bi toliko dobile, da bi hoste prišle zastonj, ali le za malo svoto v njih roke, dobički bi prišli občanarjem v dobro. Zdaj mora marsikatera občina s strahom gledati v bodočnost, ko vidi, da ne bo ne stelje, ne drv. Že zdaj, če kaka vas pogori, nimajo v bližini lesa ter morajo daleč ponj in ga drago plačati. To bi bil pravi občinski socializem! Napredek je samo v tej smeri v našem gospodarstvu mogoč, sicer se bo navleklo iz vseh tujih krajev, kakor na Hrvatsko, menihov in potem boste roke vili, potem boste „o prokletih f....“ govorili, ali ti menihi bodo trdno sedeli in se vam smejali, povrh pa vsakovrstne tlake upeljavali. „Hunger und Liebe erhalten das ew'ge Getriebe,“ bodo potem posebno kmetske ženske praktikovale.

Agrarci kranjskega deželne zbornice bi si pridobili uprav velikansko zaslugo za vso deželo, če bi občinam olajšali nakup veleposestev ter dobavo kredita za plačevanje kupnine ali kupnih deležev.

Klerikalci upajo, da z nakupovanjem veleposestev dobé sčasoma večino v tej skupini in s tem večino v deželnem zboru. Kmalu se to pač še ne zgodi, ali naši „nemški“ veleposestniki naj nikar ne nosijo glav previsoko in naj rajši upazujejo, če bi morda primerna volilna reforma ne bila umestna, da veleposestvo ne postane klerikalno.

Ako bi bili velepostniki tega stoletja oni Herberti Auerspergi, Kósolni, Scheyerji, Ungnadi, Hohenwarti, ki so se poslavlili v reformacijski dobi, ne bi bili prišli z gospodarstvom na nič, naš narod pa bi bil tudi kaj družega, kakor je sedaj. Koliko dobrega, lepega bi se bilo dalo z lepim, skupnim narodnim delom ustvariti na naših tleh, in s tako nadarjenim ljudstvom, kakor je ravno to slovensko! Blišč tujine, ki se pa v Avstriji danes tudi kaže kot trhljena stvar, je veleposestnike zapeljal, da so le v tej tujini iskali zveličanja, da so le tujini stregli, in danes so tudi oni na kantu. Boste že videli, kaj vam bo ta tujina v revščini pomagala; — obrnila se bo od vas, kakor se odvrtačajo oni gostje od vas, ki so se pri vaših nekdanjih polnih mizah gostili. „An's Vaterland, an's theuere schliess' dich an“ — ostane pač večna resnica!

— Državne železnice. S 5. julijem t. l. so bila premenjena dosedanja imenovanja na progi Dunaj (zapadni kolodvor). — Kl. Schwechat — Heiligenstadt ležečih postajališč Spitz H. v Praterspritz H., Stadlauerbrücke v Donauquaibahnhof. H., Lagerhaus H. v Ausstellungsstrasse H. — Prodajališča živinske soli so se otvorila tudi na državnoželezniških postajah Buch, Hartberg, Waltersdorf, Schiefing, Klein-Glöditz, Novomesto in Straža. — Glasom razpisa v „Wiener Zeitung“ je oddati vsa stavbinska dela za ozkotirno lokalno progo Dolnja Glavska — Boka Kotorška. Ponudbe je do 30. avgusta vložiti pri železniškem ministrstvu. — Mej postajama Gotart in Ederlehen na ozkotirni progi Gstadt-Ibbsitz se je 20. julija postajališče Steinmühl otvorilo za osobni in prtljažni promet ter za tovore v celih vagonih. — Ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku je razpisalo dajatev večje množine vsakovrstnega lesa. Ponudbe je vložiti do 10. septembra. Vse podrobnosti se izvedo pri ravnateljstvu ali tudi na večjih postajah.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.
(Dalje.)

Tako govori nesrečno dekle v svojem krasnem, iztočnem jeziku, a z očesom govori še bolj. Toda besede zvane, kakor tožna pogrebna pesem.

Kozak posluša njene besede, in zdi se mu, kakor da sluša šumenje potoka, ki žubori preko kamenja, kakor da sluša piš svibanjskega vetriča, ki ljubkuje z glavami nedolžnih cvetic.

Naenkrat skoči po sobi in oči se mu zasvetijo.

Gulnara govori o Fazilu.

„Ti veš, kje se skriva!“ krične kozak, da se Gruzinka strese po vsem životu.

„Vem,“ odvrne devotka, „in hočem ga izročiti svojemu gospodarju, da dobi svojo ljubljeno, s katero bode srečen.“

„Gulnara!“ zakliče kozak in Gruzinki silno stisne roko.

„Gulnara!“ Vsled silne vznemirjenosti ni mogel druzega pregovoriti.

„Na konje!“ zakliče svojim ljudem. — „Gulnara!“ vodi! ... če tudi v peklo — tudi od tod izvlečem Fazila!“

„Gospodar inoj se bo ozrl na me,“ šepeta devotka, — „spomnil se me bo, ko bom počivala v hladni gomili,“ toda tako tiho, da jo je čul komaj tolmač; ali teh besed ne priobči Iskri, v grozi, da Gulnara vodi gjavre v boj zoper svojega gospodarja.

Za Iskro je odšel iz sobe tudi Tatar in ostavil Gruzinko samo.

Nikdo ni čul njenih vzdihov, nikdo ni videl solza, ki jih je prelivala na razvalinah svoje sreče; samo Bog je vedel, kaj se vrši v devotkinem srcu. Oj, bedno srce! ...

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvo našega lista je poslalo: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Fran Pršina v Šenčurju pri Kranju 4 K, kot čisti dobiček razprodanih narodnih razglednic. — Živio rodoljubni darovalec!

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Bratje Sokoli!

Za

Siziet na Vrhniko
v nedeljo, 27. avgusta

se zbirajo člani v popolni društveni opravi ob 1/9 uri na južnem kolodvoru, od koder se odpelje posebni vlak točno ob 9. uri. Skupni obed bode v gostilni pri g. Jurci ob 1/2. 1. uri. Popoldne ob 1/4 javna telovadba, pri kateri sodeluje postojinska godba, in prosta zabava s petjem sl. pevskega društva „Ljubljane“ godbo, itd. Odhod z Vrhnike s posebnim vlakom točno ob 8. uri zvečer.

Danes v soboto zvečer ob 1/9. uri zadnje redne prostevaje.

K prav obilni udeležbi Vas Vabi z bratskim:

Na zdar!

Odbor.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namane s njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošlita to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj nego 2 steklenici se direktno ne pošiljati. 6 (59—10)

Posebne antiseptične prvine praškega domačega mazila iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi prouzučujejo jako dobre uspehe pri celjenju raznih ranjenj in služi to sredstvo ob enem v varnost ran in za odstranjenje vsacega onesnaženja in vnetja, kakor tudi olajšuje bolečine. To dobro domače sredstvo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat. b

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —

za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (20—34)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . 6-60 | En mesec . . . 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrta leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrta leta . . . gld. 4—
Pol leta . . . 8— | En mesec . . . 1-40

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo vlož. št. 112, kat. obč. Bistrica, dne 28. avgusta v Mokronogu.
Posestvo vlož. št. 25, kat. obč. Predgrad, cenjeno 451 gld. 50 kr., dne 30. avgusta v Črnomlju.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. avgusta: Marija Kozina, tesarjeva žena, 40 let, Krakovski nasip št. 10, jetika.
Dne 23. avgusta: Ana Starin, posestnica, 33 let, Gruberjeve ulice št. 5, jetika. — Ernestina Kuhelj, sprevednikova hči, 5 in pol leta, Marije Terezije cesta št. 6, prisad.

Dne 24. avgusta: Jožefa Javornik, posestnikova hči, 3 mes., Ilovca št. 40, črvesni katar. — Leopold Okorn, krojačev sin, 2 leti, Krakovski nasip št. 24, vnetje možganske mreže. — Helena Vilar, zasebnica, 76 let, Breg št. 16, ostarelost.

Dne 25. avgusta: Jakob Kobilca, posestnik, 79 let, Mestni trg št. 23, mrtvoud in ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 20. avgusta: Ivan Avsec, dninar, 42 let, jetika.

V vojaški bolnici:

Dne 20. avgusta: Alojzij Schalk, c. kr. pešec, 22 let, griza.

Dne 22. avgusta: Marjana Rebernik, delavčeva hči, 3 leta, ošpice in pljučnica. — Marija Košak, delavčeva žena, 65 let, trebušna goba. — Marija Zupan, žebjarjeva hči, 10 let, vnetje ledvic.

Dne 24. avgusta: Martin Rozman, vžitkar, 1 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vidna nad morjem 300-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Augut.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah
24.	9. zvečer	738-1	17-8	sl. zahod	pol. oblak.	00 mm
25.	7. zjutraj	738-4	11-3	sl. vzhod	jasno	00 mm
	2. popol.	736-6	25-1	sl. zahod	jasno	00 mm
	9. zvečer	736-8	18-4	sl. zahod	jasno	00 mm
26.	7. zjutraj	737-1	13-9	brezvetr.	megla	100 mm
	2. popol.	735-2	27-2	sr. zahod	del. oblak.	100 mm

Srednja temperatura četrta in petka: 18-1° in 18-3°, normale: 17-9° in 17-8°.

Dunajska borza

dné 25. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah . . .	100	gld. 30	kr.
Skupni državni dolg v srebru . . .	100	15	—
Avstrijska zlata renta . . .	117	45	—
Avstrijska krona renta 4% . . .	100	—	—
Ogerska zlata renta 4% . . .	117	50	—
Ogerska krona renta 4% . . .	96	30	—
Avstro-ogerske bančne delnice . . .	906	—	—
Kreditne delnice . . .	382	10	—
London vista . . .	120	60	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . .	58	90	—
20 mark . . .	11	76	—
20 frankov . . .	9	56	—
Italijanski bankovci . . .	44	40	—
C. kr. cekini . . .	5	70	—

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Potrta od najgloble žalosti javljam podpisana v svojem in svojih imenu vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, nepozabnega mi soproga, oziroma očeta, tasta, starega očeta in strica, gospoda

Jakoba Kobilca
meščana, trgovca in posestnika

po dolgi bolezni, previdenega s svetotajstvi zu umirajoče, danes ob 1/2. uri zjutraj v 80. letu njegove starosti poklicati v boljšo večnost.

Pogreb nepozabnega rajnega vrši se bo v soboto, 26. avgusta ob 6. uri popoldne iz hiše št. 23 na Mestnem trgu na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v mnogih cerkvah.

Predraga pokojnika priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1899.
(1558) **Marija Kobilca.**
Venci se hvaležno odklanjajo.

Najboljša pitna voda

kadar preti nevarnost epidemije, je v takih slučajih čisto skušana, od medicinskih avtoritet vedno priporočevana

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

V njej se ne nahajajo nikake organske substance ter je zlasti v krajih, kjer je studenčna ali vodovodna voda dvomljive kakovosti, najprikladnejša pijača. (36—4)

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Zanesljiv, izprašan

kurjač za lokomobil

če le mogoče kjučar

se sprejme (1550)

v tovarni za šotno steljo

Škofelca.

Koroški
rimski vrelec

najfinejša planinska kislina voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehuru in ledvicah. 33

Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik.
v Kranju: Fr. Dolenz, A. Kummer, v Radovljici: Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek.

Vozni red

železnice Ljubljana-(Brezovica)-Vrhnika.
Ljubljana-Vrhnika.

Postaje	zjutraj	popoldne	zvečer
Ljubljana	7 05	1 55	7 03
Brezovica	7 32	2 12	7 20
Log (postajališče)	7 47	2 27	7 35
Drenov-Grič	7 59	2 39	7 47
Vrhnika	8 09	2 49	7 57

Vrhnika-Ljubljana.

Postaje	zjutraj	dopoldne	zvečer
Vrhnika	5 40	11 35	5 10
Drenov-Grič	5 51	11 46	5 21
Log (postajališče)	6 03	11 58	5 33
Brezovica	6 18	12 13	5 48
Ljubljana	6 34	12 29	6 04

Lepa hiša

poleg glavne ceste zraven Trauna na
Glincah št. 78

obsegajoča 9 sob, kuhinjo, klet in drvarnico, ter pripadajoči vrt

se takoj prodaja.

Pojasnila daje lastnik. (1560—1)

Firm. 190. Ges. II. 49 2

Bekanntmachung.

Vom k. k. Landesgerichte Laibach wurde bei der im Handelsregister für Gesellschaftsfirmen eingetragenen Firma

I. Mellitzer, Kleinlercher & Comp., Stro-
hutfabrikanten in Domžale und Wien

die Registrierung des Thatumstandes, dass der gewesene offene Gesellschafter Paul Mellitzer von Studa aus der offenen Handelsgesellschaft I. Mellitzer, Kleinlercher & Comp., Strohhutfabrikanten in Domžale und Wien ausgeschieden ist, vollzogen.

K. k. Landesgericht Laibach

Abth. III, am 19. August 1899. (1539)

(Razglas. — Pri c. kr. deželnemu sodišču v Ljubljani vpisala se je v trgovski register za družbene tvrdke firma I. Mellitzer, Kleinlercher & Comp., tovarnarja slamnikov v Domžalah in na Dunaju in izvršil vpis dejstva, da se je bivši javni družabnik Pavel Mellitzer, Kleinlercher & Comp., tovarnarja slamnikov v Domžalah in na Dunaju ločil. — C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, oddelek III., dne 19. avgusta 1899.)

Hamburg-Newyork.

Prevažanje oseb

z brzimi parniki na dva vijaka
in rednimi poštini parniki na dva vijaka,
dalje prevažanje oseb

v vse kraje Zjedinjenih držav Severne Amerike
Canada, Brazilijo, Argentinijo,
Afriko itd.

Natančnejša pojasnila daje brezplačno

F. W. Graupenstein, Lipsko

glavni zastopnik (446—14)

G. Piccoli
dvorni založnik
Nj svetosti papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v
železnatem vinu
lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmirom potrdili navedeno množino železa, so najboljše spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerazvite in vsled bolezni oslabele osebe, za bledce, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterarski steklenici 1 glđ.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.

Bratje Sokoli!

Za

Siziet na Vrhniko
v nedeljo, 27. avgusta

se zbirajo člani v popolni društveni opravi ob 1/9 uri na južnem kolodvoru, od koder se odpelje posebni vlak točno ob 9. uri. Skupni obed bode v gostilni pri g. Jurci ob 1/2. 1. uri. Popoldne ob 1/4 javna telovadba, pri kateri sodeluje postojinska godba, in prosta zabava s petjem sl. pevskega društva „Ljubljane“ godbo, itd. Odhod z Vrhnike s posebnim vlakom točno ob 8. uri zvečer.

Danes v soboto zvečer ob 1/9. uri zadnje redne prostevaje.

K prav obilni udeležbi Vas Vabi z bratskim:

Na zdar!

Odbor.

Moka
iz mlina

Vinkota Majdičav Kranji

oddaja se po
en gros cenah v plombiranih vrečah
po 10 in 25 kil v prodajalni

Maksa Domicelja v Ljubljani
na Rimski cesti
vis-à-vis Gorupovim hišam.
Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinske.

Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil. (459—25)

Opozarja se, da primarno izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga

šivalnih strojev
in velocipedov.

Najnižje cene.

Goniki zastoj in franko.

Moderce
izvrstne fačone,
najboljši izdelek

priporoča 33
Alojzij Persché
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

5 do 6 dijakov sprejme se v popolno oskrbo.

Soba je lepa, zračna. (1528-2)
Pismene in ustne ponudbe sprejemajo se v Gospodskih ulicah št. 10, pritlično.

Išče se kovaški pomočnik

kateri je zmožen samostojno delati. Služba se lahko takoj nastopi. (1534-3)

Urbana Weber-ja naslednik v Zalem logu pri Železnikih.

Za prihodnjo šolsko sezijo

se odda **meblirana soba**, primerna za **dve šolarici**, kateri dobista tudi lahko hrano.

Več se izve v Slomšekovih ulicah št. 9. (1523-9)

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z mešanim blagom, večš slovenskega in nemškega jezika, želi premeniti službo do 12. septembra t. l., najraje kje v Ljubljani. (1538-1)

Lepa hiša

na **Glincah št. 65** s 8 stanovanji in kar zraven pripada ter z vrtom

se prodaja.

Kupci naj se zglasijo pri lastniku istotam. (1552-1)

CIRKUS ENDERS

Jutri v nedeljo, 27. avgusta

dve veliki predstavi

prva ob 4. uri popoldne, druga ob 8. uri zvečer.

Pri obeh predstavah nastopi umetnik Dasslon.

Novost! Novost!

Spezialiteta I. vrste!

Tukaj še ne prikazano! Jutri 4 nastop!

Gosp. E. Dasslon

Champion umetnik-kolesar Nemčije

s svojimi čudovitimi izvirnimi produkcijami na visokem kolesu, nizkem kolesu, jednom samem kolesu, podolgačem kolesu in polukolesu iz velikega etablisementa zimski vrt v Berlinu.

Jako zanimivo za nevesčaka, za tistega, ki se bavi s športom, za strokovnjaka in za vsakega kolesarja.

H koncu:

Zaroka v kopališču

velik balet.

Za prav mnogobrojen poset prosi z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

(1563)

100 do 300 goldinarjev na mesec lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (1209-9)

Spretnega

pisarja

sprejemem dné 1. oktobra 1899. Plačilo po dogovoru.

Dr. Fran Mayer

(1537-1)

odvetnik v Šoštanjju.

Hiša na prodaj.

Hiša v Vodmatu št. 123

na prav primernem prostoru, ima 5 stanovanj in malo vrta, se prodaja po nizki ceni. (1527-3)

Več se poizvje pri gospodarju istotam.

Prostovoljno se prodaja

posestvo št. 41 v Tomačevem ob Savi blizu Ljubljane

Hiša z dvema sobama, shrambo, obokano kletjo in hlevom, zraven hiše vrt in kozolec; polje je blizu doma, v dobrem kraju ležeče. Prodaja se s 1. oktobrom po domenjenih obrokkih.

Natančneje pove Jakob Perdan, pek v Sodražici pri Ribnici. (1540-1)

Posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 (1557)

Išče takoj nekaj natakarije; priproste ter boljše kuharice; tudi k dvema osebam; deklice za razna dela; hišino, hlapca, kočijaža; pet voznih hlapcev, dober zaslužek i. t. d. Natančneje istotam.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden iz Rotterdam v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 10.

Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

„ 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (1210-8)

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahtevajte **Luser-jev** obliž za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger, J. Mayr, G. Piccolli. V Kranju: K. Šavnik. (9-34)

O na dama, ki je 17. t. m. v eni tukajšnjih trgovin z igračami nakupila več blaga in v nedeljo zjutraj ponj poslala, se prijazno opominja, da je dotična oseba samo 75 kr. doplačala. (1548)

Potovalec

za Kranjsko se vzame v službo za prodajo pristne hrvatske slivovke proti mesečni plači in potnim stroškom.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1555-1)

Zaradi takojšnjega odpotovanja se še prodaja

lepa salonska garnitura, več miz, postelj, umivalnih mizic in raznovrstne druge reči, tudi fino damsko kolo, in velikanski umetno izvršeni transparent, kjer se vidijo vsa nebesna telesa brez izjeme, dalje je na prodaj veliko dekoracijskih rečij

v **cukrarni** (1554)

I. nadstropje, od 2. ure popoldne

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 17 min. popoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novega mesta in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1026)

Telefon v Novo mesto.

V graščini Bajnof

je na prodaj (1471-5)

večja množina vina

domačega pridelka.

Oddaja se najmanj po 100. — 1. n. j. — 1. n. j.

Pouk v glasovirju

in v vseh predmetih ljudskih šol daje s prihodnjim šolskim letom **Amalija Slatner rej. Vičič**, izprašana učiteljica z večletno prakso in najboljšimi priporočili. — Natančneje se izve: **Stari trg št. 13, I. nadstropje.** (1508-2)

Spretnega

pisarja

za mesečno plačo 30 do 40 gld., po zmognostih njegovih, vsprejme takoj

Dr. Rupert Bežek

(1561-1)

c. kr. notar v Zatičini.

Priporočava (21-194)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lillog
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Mlad trgovski pomočnik

ter (1541-2)

starejši učenec

prvi uren prodajalec v stroki mešanega blaga, oba popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika, sprejmeta se takoj pri

Franu Kraut-u

v **Pliberku, Koroško.**

Čokolada

(198-31)

SUCHARD

Povsod

* na prodaj. *

Cacao

Prodaja se

že 25 let obstoječa, jako dobro vpeljana trgovina

z manufakturnim blagom

zaradi starosti in bolezni. — S prodajalno vred se dobi tudi **magacin in lepo stanovanje**. — Kdor želi kupiti, naj se osebno prepriča.

Anton Jarc

(1535-2) Novo mesto, Veliki trg št. 90.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (34)

OGLAS.

L. 1883. in 1884. izšel je v dubrovniškem „Slovincu“ I. in II. del „Objavljenja“, daljša pesem psevdonima Milivoja Strahiniča in sicer v cirilici. Kako je ta pesem tedaj zanimala čitatelje, ni treba tu ponavljati.

Uzor je pesmi Dantejeva Božanstvena komedija, premenjena za naše odnose; Dante sam namreč spremlja pesnika po večnosti v I. in II. delu, a v III. vodi ga vila. I tehnika pesni je po Danteju v tercinah, a stih je naroden deseterec.

V vsakem delu je prilično 4000 stihov, a v vseh treh preko 12000.

Pesem se bavi z višjega pogleda in objektivno z zgodovino, prejšnjo in sedanjo, južnoslovenskega naroda, sestavljena iz štirih plemen, to je Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov. V vsakem delu je pristop, uvod (I. noč) in še 7 noči. Torej pristop in 8 noči.

V I. delu se razpravljajo smrtni grehi in grešniki; v II. manjši pregreški in hibe; v III. pa blaženstva in kreposti z ugledniki. Omenjene osebe v pesmi niso iz davne dobe, nego iz vseh časov, mej njimi so tudi še živeči, ali pesnik jih srečava v večnosti, kjer so že postale sence.

Odkar je prvikat izšel I. in II. del „Objavljenja“ v „Slovincu“ minulo je nekaj let. Zdaj je pesem popolnoma s III. delom, a I. in II. del sta precej predelana, ker se je marsikaj izpustilo ali pristavilo, popravilo in opililo in je že zrelo, da se prijavi. Tako se bode ugodilo mnogim prijateljem knjige, ki so jo že zdavno želeli.

Podpisani je prevzel delo od pisatelja samega in ga hoče v latinici dati med svet; za trdno se torej nadeja, da bode čitajoči svet podpiral to redko pojavo.

Na Reki, avgusta meseca 1899.

S popolnim spoštovanjem

Tiskarski in tipografski zavod Emidija Mohoviča

(1546-1)

založitelj.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo **Jurčičeve zbrane spise**, potem **letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“** in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „**Ljubljanski Zvon**“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.

Posamezne številke „**Ljubljanskega Zvona**“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevešekdo: „**4000**“. Povest, broš. à 50 kr.

A. Askerc: **Islet v Carigradu**, broš. à 20 kr.

Po znižani ceni priporočam: **Fran Kobek**, **Pregovori**, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Turgenjev: Otol in sinovi, Roman, broširan à 50 kr.

— **Štiri novele**, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Blodno duše, Roman, broširan à 70 kr.

Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.

Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.

Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr.

Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.

Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.

— **Razne pripovedke**, broširane à 40 kr.

— **Dve povesti**, broš. à 25 kr.

Theuriet: Uadina, Povest, broš. à 20 kr.

Souvestre: Vilenski podnik, Povest, broš. à 15 kr.

Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.

— **Gregorčičevim kritikom**, broš. à 30 kr.

Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 43

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

DOBRA ÚSPORNA KUCHYNE

Maggi-jeva juha zabela je jedina svoje vrste, da se hipoma naredi vsaka slaba mesna juha izredno krepka — malo kapljic zadošča. V izvornih steklenicah od 50 vinarjev naprej dobiva se v vseh delikatesnih, kolonijalnih, drogerijskih in specerijskih prodajalnicah. — Izvirne stekleničice se z Maggi-jevo zabelo najceneje napolnujejo. (1563)

Dobra prodajalka

srednje starosti, vsemu trgovskemu poslu vešča, z večletnimi spričevali, išče službe.

Prevzame tudi malo, dobro obiskovano gostilno na račun.

Naslov: Weiss, Gospodska ulica št. 8, Celje. (1529—2)

Sode ima na prodaj

raznovrstne, velike in male, stare in nove

J. Buggenig, sodar

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico (državni kolodvor). (1549—1)

Istotam kupujejo se tudi stari sodi.

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporočam podpisane svoje izborne sodovico, napravljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43—34)

Vse odjemalce v naprej zagotavljam vsikdar točne in vestne postrežbe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejša s spoštovanjem

Gašper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimska cesta št. 10.

Pekarija

na znanem starem prostoru, s prodajalnicco, pritličnim stanovanjem, sobo za pomočnike, prostornim dvoriščem, celo priklado za pekovo obrt,

se takoj odda.

Več se poizvê: v Florijanskih ulicah št. 29. (1449—4)

Pijte da ohranite svoje zdravje
Reformski sifon
Reformsko pokalko (Patent dr. Wagner)

Dobiva se v Ljubljani pri: **lv. Gorup-u.**

Sodnijsko zavarovano.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. (875—17)

Zahvala.

Jaz podpisana naznanjam s tem javno, da je bil zavarovan moj soprog **JAKOB FLUCHER** zelo kratek čas pri vzajemni zavarovalnici

„JANUS“

na Dunaju, kateri pa je pri kopanju smrtno ponesrečil.

Glavni zastop za Kranjsko v Ljubljani, Mestni trg št. 24 mi je zavarovano glavnicco z nabravnimi dobičkovnimi deleži tako hitro izplačal, da zamorem v resnici najtopleje priporočati zavarovalnico

„JANUS“

vsem tistim, kateri se želé zavarovati. Ljubljana, dne 25. avgusta 1899.

Jožefa Flucher

(1559) nadsprevodnikova vdova.

Iz konkurzne skupine Antona Kunstka v Št. Vidu pri Zatičini

proda se za ugodno ceno
jeden klavir in

jeden harmonij.

(1556—1)

Dr. Rupert Bežek

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

Prodajalnica

s specerijskim in manufakturnim blagom ter z zalogo smodnika

in lepim stanovanjem v prijaznem trgu na Notranjskem, tik farne cerkve in glavne ceste, se zaradi preselitve na novo kupljeno posestvo **takoj ali v decembru v najem dá** pod ugodnimi pogoji.

Istotam se sprejmeta za december

mlad trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni, specerijski in železninski stroki, in

učenec

iz poštene hiše, kateri je dovršil vsaj četrti razred z dobrim vspehom.

Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (1532—2)

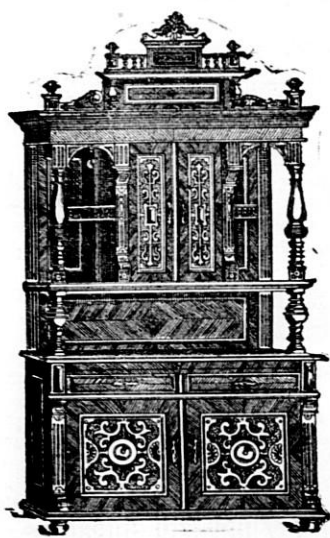
Posrečilo se je

konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214-17)

Gradišče št. 2. **Kavčič & Gorjanc** Rimska cesta št. 9.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

(161—35)

Zaloga in pisarna.

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporočam po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

Razpis

za zgradbo nove župne cerkve v Vel. Poljanah pri Ribnici.

Zgradba se bo oddala takim, ki so upravičeni dotična dela izvrševati. Kdor želi delo prevzeti, naj pošlje svoje ponudbe

do dne 2. septembra 1899

podpisanemu stavbenemu odboru ter priloži 5% varščino. Načrti in proračuni so med tem časom vsak dan v pregled v župnišču. Stavbni odbor si pridržuje pravico, izbrati si ponudnika. Ponudbe se gledé posameznih razpisanih del posamezno ali skupno oddajo. Pripomni se, da stavbeni odbor sam preskrbi material.

Stavbeni odbor v Vel. Poljanah pri Ribnici

dne 22. avgusta 1899.

(1544—1)

Fr. Andolšek, načelnik stavbenega odbora.

Nadaljne specialitete:

Pisalne in kopirne linije.

Vodovarno

mazilo za usnje.

Pat. ohranjevalo za

podplate

„Vandol“.

Kovinska snazilna

pasta in snazilno

milo za srebro in

zlato.

Laki za usnje.

Patentna mazalna

krtica z „Nigrette“

tekoče mazilo za

črne in barvne

čevlje 35 kr.

Najbolje črnilo svetá!

Kdor hoče svoje obutalo ohraniti lepo bleščečo in trepčno, naj kupuje samo

Fernolent čreveljsko črnilo

za lahka obutala samo (190—30)

Fernolent crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodi.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazí naj se natančno na moje ime **St. Fernolent**.

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Franciškanske ulice 4. Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev

na drobno in na debelo.

Velika izbirkarja dr. Schoenfeld-ovih

barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pade, karbolinje itd.

Posebno priporočam sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje

„Rapidol“.

Priporočam se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja

34

= Alojzij Persché =

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporočam svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 34

po najnižjih cenah.

Bleikle in v to stroko

spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Pozor!

Vsi za

požarne brambe

potrebni predmeti, kakor:

distinkcije, emblemi, naramnice, čepice, trobilke, piščalke, cevi, službene obleke i. t. d.

dobé se pri znani tvrdki

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani.

Geniki na razpolaganje.

Vse stroje za poljedelstvo

== Vnovič znižane cene! ==

Triljeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo, škroplilnice proti peronospori, poboljšani sestavi Vermorelov. Aparati za sumporavanje lozov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedeljske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (461-13)

IG. HELLER, na Dunaji, II/2, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo!

Ceniki brezplačno!

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gl. 46.830. — Promet od 1. oktobra 1898 do 1. avgusta 1899 gl. 1.661.490-22. — Skupna aktiva gl. 287.978-03.

Sprejema: hranilne vloge po 4 1/2 %, vloge na tekoči račun po 3 1/2 % od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestim po 5 do 6 % brez kakih stroškov. (1173-10)

Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg šte. 3.

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda Dunaj I. Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Velikanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital 1.000.000 kron.
Rezerva premij dne 31. decembra 1897 2.617.773 kron.
L. 1897 se je na podlagi 1269 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od 1. 1890-1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev više.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobornice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5 % obresti.

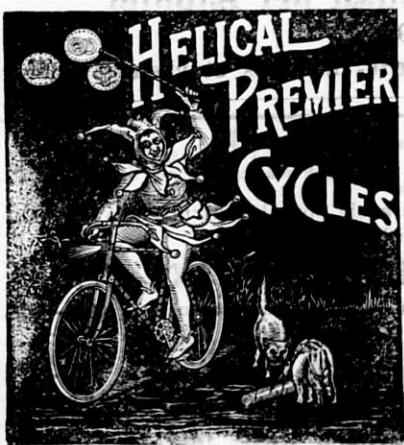
Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih oseb. — Zavarovanje otrok. (1207-9)

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev više po tarifih.

Prospekte in tarife razposilja agentura na zahtevanje brez stroškov. Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi.

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Angleško)

Heb (Češko)

Nürnberg-Doos.

Največja izdelovalnica vozniških koles na kontinentu.

Zastopnik: **Fr. Čuden**, trgovina z bicikli, Ljubljana.

Vsa kolesarska popravila

izvršujejo se najceneje, najsolidneje in najtočneje

v novourejeni mehaniški delavnici

podpisane tvrdke

na Rinski cesti št. 9.

Istotam vežbališče in dobro urejena izposojevalnica koles.

Kavčič & Gorjanc

zaloga koles in prodaja potrebščin: Gradišče št. 2.

P. n. (1562-1)

Radi potekajoče sezije in male, mi ostale zaloge koles, kakor:

Styria, **Helical**, **Curir**, **Amerikanske**, **Stefanie**

in druge vrste ponujam sl. občinstvu ta kolesa po prav ugodnih tovarniških cenah, dajoč s tem vsakemu najlepšo priliko, da si nabavi jako ceno in dobro kolo.

Filialke: Janko Pohl, Kamnik. **Fran Čuden.**
Franc Kenda, Novomesto. Zastopnik: Josip Polak.

Sedaj je še čas! Najugodnejša prilika.

Prva slovanska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic, parnih strojev, cevij, čelad in pasov ter kmetijskih strojev in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal
Czech-Moravsko Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu

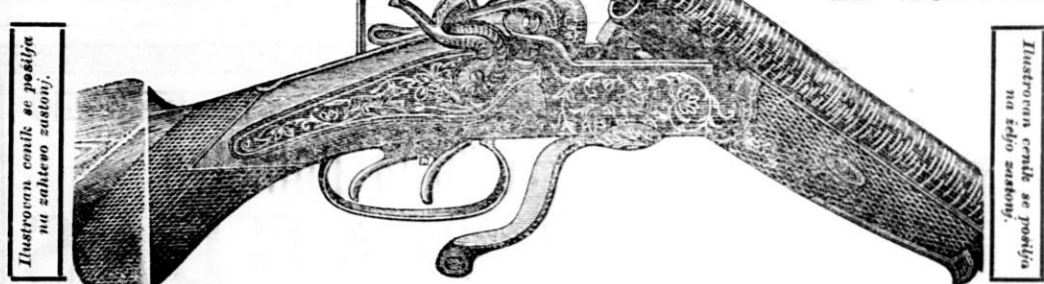
priloga slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franko na vsak kolodvor.

Z velespoštovanjem (220-22)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

K sezoni

K sezoni

priloga svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd. vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu priporočajo najbolj.

Ker sem na Kranjskem edini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1332-7)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani v Židovskih ulicah.

Janko Klopčič

urur v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapetnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in cenol 34

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** J. Zor
črevljarski mojster v Ljubljani, Cevljarske ulice 3.

Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnološki obrtni muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obuvale, ter razne potrebščine za to obrt. 34

Mere se shranjujejo. — Vnanjim naročilom naj se priloži vzorec.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17. 34

Sklađišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e e

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr. do 2 gl. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele 1 gl. 25 kr., 13 cm debele 1 gl. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste. Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni. 34

Pekarija in slasčičarna Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slatno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback). V svojih slasčičarnicah postrezam točno z najfinejšim nasladnim pecivom in s finimi pristnimi likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano napolnjene. 34

Pod Trančo št. 2.

34 Veliko zalogo

klobukov

Najnižje cene.

priloga

J. Soklič.

Pod Trančo št. 2.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

34

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

34

Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

34 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpreprostejših kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Av gust Repič

sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16

v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

34

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

34 Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

34 črnega in barvastega za cele obleke in bluze, priporoča

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Koncert in ples ob vsakem vremenu

Komarjeva v Šiški!

V nedeljo 27. avgusta t. l. se zopet otvori

Kankretova gostilna

z velikim koncertom in plesom

— v Spodnji Šiški št. 20 —

z velikim plesnim salonom za 300 oseb brez povišanja cene piva in brez vstopnine.

Za izvrstno pivo, kakor za najboljša vina in ukusna jedila je dobro skrbjeno. K obilnemu obisku vabi najuljudneje s spoštovanjem

Ognjevit Kozjek.

Koncert in ples ob vsakem vremenu

(1547—2)

Vizitnice

in

kuverte s firmo

priporoča (667—11)

„Narodna tiskarna“

v Ljubljani.

Kufeke jeva

najboljši primesek kmleku obvaruje in odstranja bolezni

moka za otroke

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Št. 9120.

Razpis. (1507—3)

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Krškem.

S to službo združena je letna plača 600 gld., eventualno dobiva dotični okrožni zdravnik tudi še nagrado 500 gld. za opravljanje službe v krški bolnici.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisaneu deželnemu odboru do 10. septembra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj že dve leti službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 17. avgusta 1899.

Prodaja lesa.

Pri posestvu Stermol pri Cirkljah, žel. postaja Kranj je ponudbenim potom na prodaj ob okrajni cesti ležeč

gozd

mereč okroglo 43 oralo, nasajen skoraj vseskozi s smrekovino z vmešanim listnatim lesom za razne izdelke (bresti, lipe, hrasti, breze).

Za oddajo namenjenih 10025 kolekovanih debel je razdeljeno v 11 sečenj in se ista oddajajo ali v posamnih ali več eventualno vseh sečenj.

Gozd se more ogledati vselej v spremstvu v gradu Stermol stanujočega upravitelja.

Natančnejši pogoji se mogó vpogledati v pisarnici podpisanega glavnega pooblaščenca posestnika graščine Stermol (v Ljubljani, Breg št. 10., II. nadstropje) v navadnih uradnih urah ali pa pri gospodu Jožefu Jarcu v Medvodah in se pripomni, da je ponudbeni rok

9. in 10. septembra t. l.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1899.

Dr. Maksimilian pl. Wurzbach.

(1479—6)

Izdelovalnica koles „Krokar“

Jos. Kolar

Glavni trg 9 (45—24)

zaloga graških „Graziosa“ in družih najboljših koles.

Pozor! Kolesarji Pozor!

Novo kolo kompletno 85 gold., z dveletno garancijo.

Na razpolago brezplačno šola za vozarenje s kolesom v prostorih vrta, senčnata.

V blagohotno znanje.

ker popolnoma opustim vsi zalogo tu in inozemskih stvari in nitastega blaga (kamn-garu), prodajam naravno podražiti ovčje volne globoko pod tovarniško ceno.

Blago za obleke, pralno blago, šifoni, platno, gradl, podložno blago, za hlače, preproge, blago za pohištvo, žamet, kravate, modrol se pohištvo.

Za nakup imenovitih predmetov rabi uljudno

JOŽEF VIŠNAR

Ljubljana, Stari trg št. 4.

(1166—10)

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelovanje talarjev in baretov.

35

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

== urar ==

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salonskih ur, vse samo dobre do najfinejših kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi.

35

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Puškar

Fran Kaiser

v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 6

se usoja najbolje priporočati se p. n. gg. lovcem za

lovsko sezono.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

35

Pri nakupovanju

suknenega in manufakturnega blaga

se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

35

V hiši gospe Marija Grumnig, Dunajska cesta št. 6 in Frančiškanske ulice št. 16 odda se takoj ali s 1. novembrom 1899

lepa prostorna (1516-2)
prodajalna, magacin
in konjski hlev.

Natančneje se poizve pri odvetniku gosp. dr. Alfonzu Mosché, Frančiškanske ulice št. 16.

Baron Dumreicherjeva
špiritna drožna tovarna in rafinerija
v Savskem Marofu na Hrvaškem

prilagoča svoje obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata

Peter Strel, vinski trgovec
Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3. in

Karol Laiblin (1731-42)
v Vegovih ulicah št. 8.

Prav blizu Ljubljane se dá v najem s 15. septembrom t. l.

malin in žaga

z izborno vodno močjo. Zraven so tudi stanovalna hiša in gospodarska poslopja. Pogoji ugodni. — Več pove iz prijaznosti upravištvo „Slov. Naroda“. (1533-2)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14

prilagoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4-30 naprej.

žličice „ 12 „ „ 2-20 „

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine,

par 21 cm visokih gld. 2-30,

„ 23 „ „ 2-30,

„ 25 „ „ 2-40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim (599-46) ali koščenim ročajem.

Stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, jedilne shrambe, drvarnice in podstrešja, v novi hiši, se odda s 1. novembrom t. l. — Pogoji se izvedó pri posestnici v Trnovem, Vogelne ulice št. 3. (1542-2)

Praško domače mazilo

iz lekarn

B. FRAGNER-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi.

Velika pušica 35 kr., mala pušica 25 kr., po pošti 5 kr. več.

Glavna zaloga lekarna B. Fragner-ja v Pragi

Malá strana, ogelj Ostruhové ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Svarilo!
Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito depozitarno varstveno znamko.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardet-schlager, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. B (367-9)

Odvetnik dr. Alfonz Mosché v Ljubljani

išče koncipienta.

Vstop takoj, pogoji ugodni. (1515-2)

Učenca

iz poštene, dobre hiše, kateri je dovršil saj četrti razred z dobrim uspehom, sprejme

Franc Picek

trgovina z mešanim blagom v Ribnici na Kranjskem. (1551-1)

Dve hiši

in dva orala lepega

stavbinskega prostora

se takoj prodasta.

V obeh hišah se nahajata stari, dobro obiskovani gostilni.

Vse drugo se poizve pri upravištvo „Slovenskega Naroda“. (1526-3)

♦ Danes so izšle ♦
v založbi L. Schwentner-ja v Ljubljani:

IVAN CANKAR:

Vinjete

(1495-4)

v vel. 8° (328 strani) na moderno eleg. papirji, z izvirno risbo na čelnem in pomembno „vinjeto“ na zadnjem listu. — Cena gld. 1-80, po pošti gld. 1-90.

Dr. Matej Pretner

odvetnik v Trstu

ima od dné 25. avgusta 1899 naprej

svojo pisarno

v Via della Cassa di Risparmio št. 7

II. nadstropje

(1545-1)

(nasproti tržaški Cassa di Risparmio).

RAZGLAS.

Manufakturno skladišče blaga v konkurzu

N. F. MINIBEK-a

Ljubljana, Marijin trg 1

(nasproti frančiškanske cerkve)

bode se

popolnoma razprodajalo

začenši z dnem

16. avgusta 1899

za sodbeno ceno. Tudi se odda za trgovce več blaga.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1899.

Oskrbnik konkurzne imovine

dr. Maksimilian pl. Wurzbach.

(1488-3)